Administracinė byla Nr. eI3-674-621/2024
Teisminio proceso Nr. 3-64-3-02389-2022-4
Procesinio sprendimo kategorijos: 14.9.4; 14.9.5; 14.15; 16.6; 55.1.1; 55.1.3; 57.2.4

REGIONŲ ADMINISTRACINIS TEISMAS

B E N D R A S S P R E N D I M A S
LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2024 m. sausio 25 d.
Šiauliai

Regionų administracinio teismo Šiaulių rūmų teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Žano Kubecko (kolegijos pirmininkas ir pranešėjas), Arvydo Martinavičiaus ir Jarūnės Sedalienės,
sekretoriaujant Palmirai Berberaušienei,
dalyvaujant grupės skundo pareiškėjų atstovams Antanui Ūdrai ir advokatui Sauliui Dambrauskui,
atsakovės Šiaulių miesto savivaldybės administracijos atstovėms Laurai Rimkuvienei, Oksanai Gruzdienei ir Žyvilei Rimšienei,
trečiojo suinteresuoto asmens Nacionalinės žemės tarnybos prie Aplinkos ministerijos atstovui Nerijui Jokšui,
nedalyvaujant grupės skundo pareiškėjams,

viešame teismo posėdyje žodinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinę bylą pagal grupės pareiškėjų atstovų Antano Ūdros ir advokato Sauliaus Dambrausko patikslintą grupės skundą atsakovei Šiaulių miesto savivaldybės administracijai (trečiasis suinteresuotas asmuo – Nacionalinė žemės tarnyba prie Aplinkos ministerijos) dėl sprendimų panaikinimo ir kitų reikalavimų.

Teisėjų kolegija

n u s t a t ė :

Pareiškėjai Viešojo intereso gynimo fondas, Darius Kivilius, Simonas Žebrauskis, Renata Ūdrienė, Rita Jablonskienė, Algirdas Valiuškis, Modestas Grigaliūnas, Leta Šopienė, Simonas Makarovas, Rasa Masiulienė, Aleksandras Kalabuchovas, Deividas Rimkus, Antanas Ūdra, Rimantas Gužas, Antanina Gužienė, Dijana Kivilienė, Erika Valiuškienė, Simona Valiuškytė, Alfredas Norkus, Alina Makarovienė, Ugnius Ūdra, Ingrida Grigaliūnienė, Raimonda Misiulytė-Rimkė, Vilma Žebrauskienė, Raivydas Jablonskis, Artūras Rauba, Violeta Raubienė, Edvinas Žarys, Armandas Kazkauskas, Jurgita Spudulienė, Gintautas Prialgauskas, Tomas Trušys, Kamilė Žarienė, Reda Turskienė, Aušra Kovalčik, Ruslan Kovalčik, Renatas Žlabys, Aistė Jančienė, Daiva Sereikienė, Virginija Krūminienė, Gintaras Valiuškis, Audronė Krivickienė, Kristina Saltykova, Mantas Rimkus, Rita Jakutienė, Raimundas Jakutis, Rolanda Žemaitienė, Evaldas Kaušas, Gediminas Ritikis, Lina Grybauskienė, Regina Alejūnienė, Robertas Alejūnas, Žydrūnė Gulbinienė,

Audronė Sudintienė, Šarūnas Vaitekūnas, Narseta Klevečkienė, Izidorius Klevečka, Paulius Kupstys, Rita Šerienė, Edita Rudminaitė, Gražina Kruopienė, Asta Tolvaišienė, Rokas Simonaitis, Vytautas Biekša, Žilvinas Ūdra, Ūla Šyvytė, Gabrielė Ramanauskė, Antanas Šerys, Tomas Ramanauskas, Lina Janulienė, Jurgita Kupstienė, Stanislava Zarankienė, Asta Kaminskienė, Daiva Ambrazevičienė, Regina Armoševičienė, Vanda Gedaminskienė, Viktorija Molnikienė, Rima Jasiūnienė, Lina Poškuvienė, Rytis Tuminskas, Veronika Dambrauskienė, Renata Juknienė, Viktorija Sutkienė, Diana Balvočienė, Saulius Balvočius, Laima Vaičikienė, Egidijus Kančauskas, Augustinas Čipkus, Skirmantas Špakovskis, Laimis Gulbinas, Vida Motkevičienė, Loreta Mačiulskienė, Kristina Streckienė, Alvydas Daujotas, Gražina Prialgauskienė, Gediminas Mažeika, Mantas Mockus, Daiva Kiškiūnienė, Miglė Plukienė, Jūratė Antukienė, Birutė Kalnikienė, Aurelija Monkūnienė, Audra Kuzienė, Raimonda Zaveckienė, Audronė Jonaitienė, Renata Druktenienė, Rima Milevičienė, Airina Ciparienė, Vida Čepulienė, Viatcheslav Kodiakin, Justina Pinkevičienė, Donatas Šopis, Žydrūnas Varanauskas, Irena Balčiūnienė, Vita Židonienė, Vaida Varanauskienė, Sigita Petkūnienė, Birutė Elinauskienė, Danutė Zvierkienė, Ingrida Grigaitienė, Janina Kurušina, Lina Markevičienė, Jurijus Gutauskas, Lidija Vaitiškienė, Rima Gutauskienė, Jolanta Andriulienė, Lina Juzefa Šalkauskienė, Vaiva Eigirdienė, Gabija Būdvytytė, Anželika Kazlauskienė, Laima Adomaitienė, Rimas Maliukevičius, Lina Kodiakina, Germantas Jacys, Odeta Jacė, Ieva Janavičiūtė, Karolina Čokovienė, Arnoldas Čokovas, Aurimas Barkus, Diana Glodenytė, Kotryna Kivilienė, Aivaras Kivilius, Robertas Kivilius, Augustė Zaurakaitė, Laimutė Malinauskienė, Daiva Račkevičienė, Audronė Gonsiauskienė, Birutė Stasė Vaidelienė, Daiva Sutkaitienė, Stefanija Kuklienė, Danguolė Petroševičiūtė, Jolanta Boginskienė, Irma Bakanovienė, Andrius Valiuškis, Rosvaldas Malinauskas, Orestas Navickas, Nijolė Melnikavičienė, Vytautas Širšinaitis, Tomas Vaitiekūnas, Aida Trušienė, Martynas Stonkus, Nilvita Radavičiūtė, Arūnas Krikštoponis, Egidijus Liaudanskas, Mantas Pocius, Monika Vaitiekūnienė, Daiva Bočiūnienė, Svajūnas Gagėla, Irena Valatkevičienė, Dalia Vėdaraitė, Valdas Vėdaras, Alfredas Rimkus, Egidijus Grigolius, Danutė Misiulienė, Julijonas Misiulis, Vaida Misiulytė-Sugaudė, Nerijus Sugaudis, Erikas Usevičius, Žilvinas Živoltas, Jolita Živoltė, Laimonas Balčiūnas, Indrė Daukšienė, Kęstutis Daukša, Birutė Miniotienė, Algis Šukys, Regina Šukienė, Genovaitė Jasulaitienė, Virginija Barakauskienė, Gitana Jaskonienė, Lidija Stuknienė, Rasma Barisevičienė, Rasa Riazanovė, Vaiva Tolvaišaitė, Oskaras Lebedevas, Raimis Sirvydis, Rita Vilkaitė, Rūta Kulšienė, Monika Karašauskienė, Laura Pušinskienė, Mindaugas Tolvaišas, Simona Kulšytė, Laima Kulšytė, Povilas Tabokas, Elzbieta Tabokienė, Agnė Videikienė, Irena Grigaliūnienė, Monika Grigaliūnienė, Justinas Grigaliūnas, Karolina Sablinskaitė, Laurynas Taura, Laima Barkuvienė, Raimundas Barkus, Dalius Tarbūnas, Tomas Tarbūnas, Mindaugas Ramanauskas, Jurgita Barkuvienė, Birutė Ignotė, Gabrielė Strockienė, Gražina Tautvydienė, Saulius Tautvydas (toliau – ir pareiškėjai) ir jų atstovai Antanas Ūdra ir advokatas Saulius Dambrauskas kreipėsi į teismą su grupės skundu, kurį patikslino ir prašo:

1. Panaikinti Šiaulių miesto savivaldybės administracijos 2022-10-24 raštu Nr. (6.30.)SG-1112 „Dėl želdinių ekspertizės Traidenio g. 10“ priimtą sprendimą, kuriuo atsisakyta patenkinti suinteresuotos visuomenės (daugiau negu 100 asmenų) prašymą dėl želdinių būklės ekspertizės bei pakartotinės želdinių inventorizacijos atlikimo ir įpareigoti suinteresuotos visuomenės prašymą išnagrinėti pakartotinai;

2. Panaikinti Šiaulių miesto savivaldybės administracijos 2022-12-29 raštu Nr. S-4714 „Dėl gyventojų grupės reikalavimų susijusių su žemės sklypu Traidenio g. 10 Šiauliuose“ priimtą sprendimą, kuriuo atsisakyta patenkinti suinteresuotos visuomenės 2022-11-30 „Pretenziją-pranešimą apie grupės kreipimąsi į teismą su grupės skundu ir ketinimą patikslinti grupės skundą arba ketinimą kreiptis į teismą su savarankišku grupės ieškiniu“, ir įpareigoti suinteresuotos visuomenės pretenziją-pranešimą išnagrinėti pakartotinai;

3. Įpareigoti atsakovą Šiaulių miesto savivaldybės administraciją atlikti vietovės lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumento rengimo procedūras ištaisant Šiaulių miesto savivaldybės administracijos 2021 m. spalio 12 d. įsakymu Nr. 1662 „Dėl žemės sklypo teritorijoje tarp Traidenio gatvės ir žemės sklypų Lizdeikos g. 22A, Šiauliuose, formavimo ir pertvarkymo projekto patvirtinimo“ suformuoto 3.6935 ha ploto valstybinės Žemės sklypo, esančio adresu Traidenio g. 10, Šiauliuose, unikalus Nr. 4400-5833-7494, neatitikimus Šiaulių miesto teritorijos bendrojo plano sprendiniams, nemažinant nustatytų želdynų ploto (atsižvelgiant į želdinių būklės ekspertizės ir želdinių inventorizacijos rezultatus).

Pareiškėjai patikslintame skunde ir jų atstovai Antanas Ūdra bei advokatas Saulius Dambrauskas teismo posėdyje nurodė, kad fiziniai asmenys grupės skundu siekia: 1) ginti subjektines teises, 2) ginti viešąjį interesą, susijusį su projektu dėl aplinkos, o pareiškėjas Viešojo intereso gynimo fondas – siekia ginti tik viešąjį interesą, susijusį su projektu dėl aplinkos. Pareiškėjo juridinio asmens teisė ginti viešąjį interesą yra pripažinta jau ne vienoje Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo išnagrinėtoje byloje (pvz., LVAT 2021-11-24 nutartyje administracinėje byloje Nr. eA-2757-602/2021). Pareiškėjai fiziniai asmenys gyvena artimoje aplinkoje, kurios atžvilgiu vyksta teisinis ginčas, tai patvirtina pateikti Registrų centro išrašai. Teritorijos planavimas susijęs su aplinkinių gyventojų naudojamos gyvenamosios aplinkos žaliųjų plotų koregavimu, daro įtaką bei keičia pareiškėjų gyvenamąją aplinką – tiek kraštovaizdį, tiek kasdienio naudojimosi susiformavusia gamtine aplinka galimybes – ir taip veikia jų aplinkos būklę bei pažeidžia jų teisę į sveiką ir švarią aplinką. Taigi, nagrinėjamu atveju visų pareiškėjų teisę inicijuoti teisminį procesą kreipiantis į teismą užtikrina Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo (toliau – ir AAĮ) 7 straipsnio 2 dalis. Rėmėsi Orhuso konvencijos bei 2006 m. rugsėjo 6 d. Europos parlamento ir tarybos reglamento (EB) Nr. 1367/2006 nuostatais (toliau – ir Orhuso konvencija). Tiek pagal AAĮ, tiek pagal Orhuso konvencijos, asmenys, kuriems daro įtaką arba gali daryti įtaką aplinkosaugos srityje priimami sprendimai arba kurie yra suinteresuoti sprendimų priėmimo procesu, yra pripažįstami suinteresuota visuomene, o atitinkami juridiniai asmenys – suinteresuotomis organizacijomis. Orhuso konvencijos 9 straipsnio 2 dalyje yra užtikrinama, kad atitinkami visuomenės atstovai turėtų teisę kreiptis dėl priimtų sprendimų pakartotinio nagrinėjimo teisme siekiant teisiniu ir procesiniu požiūriu užginčyti bet kokio sprendimo teisėtumą, veiksmus arba neveikimą, nepažeidžiant 6 straipsnio nuostatų. Pareiškėjai turi teisę kreiptis į teismą.

Pareiškėjai taip pat nurodė, kad Šiaulių miesto administracijos direktorius 2021-10-12 įsakymu Nr. A-1662 patvirtino Pabalių miško teritorijoje žemės sklypo Traidenio g. 10, teritorijoje tarp Traidenio gatvės ir žemės sklypų Lizdeikos g. 22A, Lizdeikos g. 34, Šiauliuose formavimo ir pertvarkymo projektą (toliau – ir Projektas), patvirtino laisvos valstybinės žemės sklypo ribas ir plotą (3,6935 ha), pagrindinę žemės naudojimo paskirtį (kita) ir nustatė žemės naudojimo būdą (vienbučių ir dvibučių gyvenamųjų pastatų teritorijos, daugiabučių gyvenamųjų pastatų ir bendrabučių teritorijos, susisiekimo ir inžinerinių komunikacijų aptarnavimo objektų teritorijos, susisiekimo ir inžinerinių tinklų koridorių teritorijos) (toliau – ir Žemės sklypas). Žemės sklypas yra mišku apžėlusi teritorija, kuri viešai naudojama, nors iki šiol nėra tinkamai įveiklinta ir yra Pabalių miško dalis. Atsižvelgiant į tai, kad atsakovė Žemės sklypą suformavo kaip atskirą laisvą valstybinį žemės sklypą, atsirado pagrindas spręsti šio žemės sklypo įveiklinimą atsižvelgiant Šiaulių miesto teritorijos Bendrojo plano (toliau – ir Bendrasis planas) reikalavimus. Pagal Bendrąjį planą žemės sklypas yra artimoje aplinkoje su Rėkyvos pelke, kuri yra įtraukta į Europos „Natura 2000“ teritorijų tinklą. Taip pat jis patenka į gamtinio karkaso teritoriją, kaip regioninės reikšmės geoekologinės takoskyros elementas. 2022-03-21 paskelbus želdinių inventorizacijos duomenis pagal juos Žemės sklype buvo identifikuotas 1131 medis. Suinteresuota visuomenė, remdamasi atliktos želdinių inventorizacijos duomenimis, 2022-04-05 pateikė prašymą prašė suteikti Žemės sklypui miško, parko rekreacinę žemės paskirtį (kadangi šioje vietoje yra susiformavusi miškui

būdinga biologinė įvairovė), įtraukti Žemės sklypą ir jame esantį mišką į miškų kadastrą, išsaugoti Žemės sklype medžius ir gyvūnus, parengti projektą Žemės sklypui ir pagal j į įgyvendinti teritorijos naudojimą visuomeninėms reikmėms, kaip miško, parko su edukacinėmis jo panaudojimo galimybėmis. Atsakovas į aukščiau minėtą paklausimą atsakė 2022-04-11 raštu, tačiau Suinteresuota visuomenė, nesutikdama su atsakymo turiniu, jį apskundė Administracinių ginčų komisijai. Lietuvos administracinių ginčų komisijos Šiaulių apygardos skyrius 2022-07-12 sprendimu panaikino Šiaulių miesto savivaldybės administracijos 2022-04-11 administracinį aktą Nr. (6.1E)SG-347 „Dėl informacijos pateikimo apie žemės sklypą Traidenio g. 10, Šiauliuose“ bei įpareigojo atsakovą pakartotinai išnagrinėti Suinteresuotos visuomenės 2022-04-05 prašymą ir pateikti teisės aktų reikalavimus atitinkantį administracinį aktą. Remiantis sprendimu, Atsakovas 2022-07-26 raštu pakartotinai atsakė į Suinteresuotos visuomenės prašymą. Šiame atsakyme atsakovas nurodė, kad Žemės sklypo patikėtinis yra NŽT, o ši tarnyba, vadovaujantis Naujų kitos paskirties valstybinės žemės sklypų pardavimo ir nuomos taisyklių nustatyta tvarka, organizuoja žemės sklypo Traidenio g. 10, Šiauliuose pardavimą aukciono būdu. Taip pat nurodė, kad Atsakovas 2022-04-22 raštu paprašė NŽT, jog be kitų aukciono sąlygų į parduodamo žemės sklypo aukciono sąlygas ir žemės sklypo pardavimo sutartį būtų įrašyta ir sąlyga, jog vystytojas, vadovaujantis 2022 metais atlikta želdinių inventorizavimo medžiaga, privalo išsaugoti 1 priedo lentelėje nurodytus skiltyje „Medžio, krūmo Nr. plane” XII, XIII ir XIV grupėse įrašytus želdinius. Saugotinų želdinių šalinimas yra griežtai reglamentuotas, todėl apribojimas šalinti saugotinais pripažintus želdinius galioja visiems saugotiniems želdiniams, o ne tik atsakovo nuožiūra įvardintiems „Medžio, krūmo Nr. plane” XII, XIII ir XIV grupėse įrašytiems želdiniams, kurių išsaugojimo pareigą atsakovas prašo įtraukti į aukciono sąlygas. Patikrinus atliktos želdinių inventorizacijos duomenis paaiškėjo, kad didžiulė medžių dalis Žemės sklype ir toliau liko neinventorizuoti, o želdinių inventorizacija atlikta su reikšmingais trūkumais, kuriuos suinteresuota visuomenė išdėstė savo 2022-08-25 prašyme dėl pakartotinės inventorizacijos ir želdinių būklės ekspertizės. Atliktos inventorizacijos trūkumus pripažino ir atsakovas savo 2022-10-24 rašte Nr. (6.30.)SG-1112 „Dėl želdinių ekspertizės Traidenio g. 10“. Nagrinėjamu atveju želdinių tinkamas inventorizavimas turi svarbią reikšmę tiek tinkamai identifikuojant faktinę žaliųjų plotų būklę Šiaulių mieste, tiek ir nustatant privalomus reikalavimus žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentams įgyvendinant Bendrojo plano sprendinius. Pareiškėjas rėmėsi Želdynų įstatymo 23 straipsnio 2 dalies 3 punktu. Nagrinėjamu atveju Suinteresuota visuomenė pateikė rašytinį prašymą, kurį pasirašė gerokai daugiau negu 100 asmenų, todėl atsakovui, remiantis Želdynų įstatymo 23 straipsnio 2 dalies 3 punkte nustatyta teisės norma, atsirado pareiga atlikti Žemės sklypo želdinių būklės ekspertizę. Atsakovas 2022-10-24 raštu Nr. (6.30.)SG-1112 „Dėl želdinių ekspertizės Traidenio g. 10” (toliau – ir Skundžiamas raštas-1) atsisakė atlikti želdinių būklės ekspertizę, taip pat atsisakė atlikti ir pakartotinę želdinių inventorizaciją, nors faktą, jog ji atlikta su trūkumais, atsakovas faktiškai tame pačiame Skundžiamame rašte pripažino. Skundžiamu raštu faktiškai yra priimtas administracinis sprendimas, kuriuo atsisakyta patenkinti Suinteresuotos visuomenės prašymą, todėl jis yra tinkamas ginčo dalykas ABTĮ prasme. Dėl išdėstytų motyvų Skundžiamas raštas-1 yra nepagrįstas ir neteisėtas, todėl naikintinas, o atsakovas įpareigotinas pakartotinai išnagrinėti Suinteresuotos visuomenės prašymą dėl želdinių būklės ekspertizės ir pakartotinės želdinių inventorizacijos (ištaisant ankstesnės inventorizacijos trūkumus). Žemės sklypas patenka į Bendrajame plane pažymėtą gamtinio karkaso teritoriją. Gamtinio karkaso nustatymas reglamentuojamas Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo (toliau – STĮ) šeštame skirsnyje. Taigi ta aplinkybė, kad visas Žemės sklypas patenka į gamtinio karkaso teritoriją ir kad šalia yra Natūra 2000 tinklo teritorija, lemia būtinybę Žemės sklypą vertinti kaip gretimą Natūrai 2000 teritoriją, kuriai dėl planuojamos veiklos gali būti padarytas reikšmingas poveikis. Nagrinėjamu atveju pagal Bendrąjį planą gamtinio karkaso teritorijos paskirtis (į kurią patenka Žemės sklypas) greta kitų paskirčių yra

ir rekreacinė. Tai reiškia, kad teritorijų planavimo sprendiniai, kurie neatitinka minėto BP sprendinio bei prieštarauja Saugomų teritorijų įstatymo 22 straipsnio 6 dalyje nustatytam imperatyvui - draudimui rekreacinės paskirties teritorijose statyti gyvenamuosius kvartalus - turi būti įtraukti į reglamentą įtraukiant atitinkamą draudimą bei ištaisant neatitikimus Bendrojo plano sprendiniams. Tai reiškia, kad Bendrojo plano sprendiniai, kurių neatitinka Žemės sklypo reglamentas bei Saugomų teritorijų įstatymo 22 straipsnio 6 dalyje nustatytas imperatyvas – draudimas rekreacinės paskirties teritorijose statyti gyvenamuosius kvartalus – turi būti įtraukti į Žemės sklypo reglamentą inicijuojant jo neatitikimų Bendrojo plano sprendiniams ištaisymą. Šiaulių miesto teritorijos Bendrajame plane (Sprendinių konkretizavimas 4.4. skyrius) yra nustatyti žaliųjų plotų sistemos vystymo sprendiniai, o Reglamentų lentelėje bei Pagrindiniame reglamentų brėžinyje nustatyti sprendiniai, reglamentuojantys Žemės sklypo teritoriją. Patvirtinant Žemės sklypo suformavimo projektą Atsakovas neturėjo jokių objektyvių duomenų apie Žemės sklype augančius želdinius, galimai todėl nustatė tokį Žemės sklypo reglamentą, kuris prieštarauja Bendrojo plano sprendiniams. Pagal Bendrąjį planą (Reglamentų lentelė bei Pagrindinis reglamentų brėžinys) teritorija, kurioje suformuotas Žemės sklypas, yra žymima teritorijos indeksu: uGm-3; teritorijos pavadinimas ir charakteristika - gyvenamosios mažo užstatymo intensyvumo teritorijos; galimos pagrindinės tikslinės žemės naudojimo paskirtys ir naudojimo būdai - 1) miškų ūkio paskirtis ir 2) kita paskirtis: gyvenamosios teritorijos, visuomeninės teritorijos, komercinių objektų teritorijos, inžinerinės infrastruktūros teritorijos, viešo naudojimo teritorijos, rekreacinės teritorijos. Pagal patvirtintą Žemės sklypo formavimo ir pertvarkymo projektą Žemės sklypui nustatyta pagrindinė žemės naudojimo paskirtis bei šios teritorijos naudojimo būdai neatitinka Bendrajame plane nustatytos šios teritorijos pagrindinės žemės naudojimo paskirties bei šios teritorijos naudojimo būdų, kadangi iš Bendrajame plane nustatyto žemės naudojimo paskirties bei šios teritorijos naudojimo būdų sąrašo pašalinta paskirtis ir būdai, susiję su želdinių egzistavimo faktu: miškų ūkio paskirtis, visuomeninės teritorijos, viešo naudojimo teritorijos, rekreacinės teritorijos. Toks Bendrojo plano sprendinių neatitikimas Projekte galimai atsirado arba per klaidą (neturint objektyvių duomenų apie čia augančius želdinius dėl tuo metu dar neįvykdytos želdinių inventorizacijos), arba dėl korupcinių paskatų proteguojant galimus nekilnojamojo turto vystytojus, kurie galimai siekia šią teritoriją užstatyti komercinę vertę turinčiais gyvenamaisiais pastatais ir yra suinteresuoti užkirsti kelią Žemės sklypo panaudojimui pagal Bendrojo plano sprendinius miškų ūkio paskirčiai, visuomeninei teritorijai, viešo naudojimo teritorijai ar rekreacinei teritorijai. Remiantis Bendrojo plano sprendiniais, želdinių inventorizacija yra svarbus faktorius identifikuojant žaliųjų plotų sistemą Šiaulių mieste ir nustatant privalomus reikalavimus žemesnio lygmens teritorijų planavimui. Todėl įvykdžius želdinių inventorizaciją bei nustačius želdinių būklę Atsakovas privalo inicijuoti atitinkamas teritorijų planavimo procedūras. Iš 2022-03-21 paskelbtos želdinių inventorizacijos duomenų matyti, kad Žemės sklypas yra gausiai apžėlęs mišku. Ši informacija nebuvo įvertinta nei projektus tikrinančiai institucijai – Nacionalinei žemės tarnybai – priimant 2021-10-11 Projekto patikrinimo aktą Nr. FPA-5579- (8.30) nei Šiaulių miesto savivaldybės administracijos direktoriui priimant 2021-10-12 įsakymą Nr. A-1662 „Dėl žemės sklypo teritorijoje tarp Traidenio gatvės ir žemės sklypų Lizdeikos g. 22A, Lizdeikos g. 34, Šiauliuose, formavimo ir pertvarkymo projekto patvirtinimo“, nei vykdant privalomas aplinkosaugines (pavyzdžiui SPAV) procedūras. Pagal Miškų įstatymo 2 straipsnio 9 dalį, miškas – ne mažesnis kaip 0,1 hektaro žemės plotas, apaugęs medžiais, kurių skalsumas ne mažesnis kaip 0,3 ir kurių aukštis natūralioje augavietėje brandos amžiuje siekia ne mažiau kaip 5 metrus, ir kita miško augalija, taip pat ne mažesnis kaip 0,1 hektaro žemės plotas, kuriame medynas išretėjęs ar dėl žmonių veiklos ar gamtinių veiksnių jame laikinai medžių nėra (želdintinos miško aikštės, kirtavietės, žuvę medynai). Mišku nelaikomos laukuose, pakelėse, prie vandens telkinių, gyvenamosiose vietovėse ir kapinėse esančios medžių grupės, kelio juostose įveisti želdiniai,

viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo patikėjimo teise valdomuose ne miškų ūkio paskirties žemės sklypuose augantys medžiai ir krūmai, siauros - iki 10 metrų pločio - medžių juostos, gyvatvorės, pavieniai medžiai ir krūmai, taip pat miestuose ir kaimo vietovėse ne miškų ūkio paskirties žemėje įveisti želdynai. Šių želdinių priežiūrą, apsaugą ir naudojimą reglamentuoja Lietuvos Respublikos želdynų įstatymas. Nagrinėjamu atveju yra aktualu tai, jog arba atsakovas turėtų pripažinti, kad Žemės sklype augantys medžiai yra mieste ne miško paskirties žemėje įveistas želdynas ir atlikti tokius teritorijų planavimo sprendinių pakeitimus, kurie sąlygotų šio želdyno įteisinimą, priežiūrą, apsaugą ir naudojimą pagal Lietuvos Respublikos želdynų įstatymą bei Bendrąjį planą, arba sutikti su tuo, jog Žemės sklype pagal želdinių inventorizacijos duomenis tiesiog yra (galimai savaime užaugęs) miškas, kuris nors ir yra ne miško paskirties žemėje, tačiau pagal Miškų įstatymą yra priskirtinas miestų miškų kategorijai. Nagrinėjamu atveju yra aktualu tai, ar Žemės sklype augantys medžiai yra mieste ne miško paskirties žemėje įveistas želdynas, kas lemia pareigą atlikti tokius teritorijų planavimo sprendinių pakeitimus, kurie sąlygotų šio želdyno įteisinimą, priežiūrą, apsaugą ir naudojimą pagal Lietuvos Respublikos želdynų įstatymą bei Bendrąjį planą; ar Žemės sklype pagal želdinių inventorizacijos duomenis galimai yra savaime užaugęs miškas, kuris nors ir yra ne miško paskirties žemėje, tačiau pagal Miškų įstatymą yra priskirtinas miestų miškų kategorijai. Pastaruoju atveju taip pat turi būti inicijuojamas teritorijų planavimo sprendinių koregavimas ištaisant žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumento – Žemės sklypo Projekto – pakeitimus, juos suderinant su Bendrojo plano sprendiniais ir Žemės sklype esančio miestų miško statusu. Taigi ir vienu, ir kitu atveju akcentuotina, kad Žemės sklypo teritorinis planavimas turi būti vykdomas atsižvelgiant į želdinių inventorizacijos duomenis, t. y. šių duomenų pagrindu nustatytą Žemės sklypo apžėlimo mišku faktą, o taip pat šiems duomenims privalomus Bendrojo plano sprendinius. Remiantis Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymu (toliau – PAV įstatymas) planuojama ūkinė veikla – tai numatoma ūkinė veikla, galinti daryti poveikį aplinkai. Teritorijų planavimo veikla ir konkretūs teritorijų planavimo sprendiniai, kurie sukuria prielaidas planuojamiems reikšmingiems aplinkos pokyčiams, taip pat yra planuojama ūkinė veikla. Teritorijų planavimo veiksmais atsakovas ne tik suformavo ir patvirtino Žemės sklypo ribas ir plotą, tačiau taip pat patvirtino tokią pagrindinę žemės naudojimo paskirtį bei žemės naudojimo būdus, kurie šią veiklą apribojo iki didžiosios Žemės sklypo dalies panaudojimo tik pastatų statyboms. Tokiu būdu atsakovo teritorijų planavimo veiksmai, susiję su Žemės sklypu, tapo neabejotina planuojama ūkine veikla (toliau – ir PŪV), patenkančia į PAV įstatymo (bei atitinkamai ES PAV direktyvos) reguliavimo sritį. Remiantis PAV įstatymo 3 str. 2 dalimi, poveikio aplinkai vertinimas atliekamas, kai atrankos metu nustatoma, kad planuojamai ūkinei veiklai yra privaloma atlikti poveikio aplinkai vertinimą (2 p.), o atranka atliekama, kai PŪV patenka į PAV įstatymo 2 priedą. PAV įstatymo 2 priedo 10.2 punkte į nustatytų veiklų sąrašą yra įtraukta urbanistinių objektų statyba, kai užstatomas didesnis kaip 1 ha plotas kartu su kietosiomis dangomis, šaligatviais, pėsčiųjų takais, dviračių takais. Žemės sklypas patenka į šią kategoriją, kadangi jis yra urbanistinis objektas, o pagal dydį – gerokai didesnis negu 1 ha. Todėl atranka PŪV dėl poveikio aplinkai vertinimo pagal PAV įstatymo 2 priedo 10.2 punktą yra privaloma. Tai reiškia, kad planuojant Žemės sklypo sprendinius privalėjo būti atliktos atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo procedūros, kurių metu būtų nuspręsta atlikti PAV ar jo neatlikti. PAV procedūros galėtų būti atliktos ir vėlesnėse teritorijų planavimo stadijose, tačiau atsakovo priimtas sprendimas, kuriuo šis žemės sklypas suformuotas pažeidžiant Bendrojo plano sprendinius, šiuo metu užkerta kelią alternatyvoms tiek pagal galimus PAV atrankos rezultatus, tiek ir pagal želdinių identifikavimo faktą. Tai reiškia, kad vien ta aplinkybė, kad atsakovas iki šiol nėra atlikęs poveikio aplinkai vertinimo procedūrų, lemia ir jo pareigą inicijuoti teritorijų planavimo procedūras dėl Žemės sklypo reglamento pakoregavimo pagal Bendrojo plano sprendinius. Remiantis PAV įstatymo 3 str. 3 dalimi poveikio aplinkai vertinimas atliekamas, kai planuojamos ūkinės veiklos įgyvendinimas gali

daryti poveikį Europos ekologinio tinklo „Natūra 2000“ teritorijoms ir institucija, atsakinga už saugomų teritorijų apsaugos ir tvarkymo organizavimą, Aplinkos ministerijos nustatyta tvarka nustato, kad šis poveikis gali būti reikšmingas. Žemės sklypas yra greta įsteigtos Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijos. STĮ 22 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad išskiriant gamtinį karkasą, atsižvelgiama į būtinybę užtikrinti „Natura 2000“ tinklo ekologinį vientisumą, sukuriant ar išsaugant kraštovaizdžio elementus, kurie būtų svarbūs laukinei faunai ir florai; prie tokių svarbių kraštovaizdžio elementų priskiriami tie, kurie dėl savo linijinės ar tęstinės struktūros ar dėl savo jungiamosios funkcijos yra būtini laukinių rūšių migracijai, plitimui ir genetiniams mainams. Taigi ta aplinkybė, kad visas Žemės sklypas patenka į gamtinio karkaso teritoriją ir kad šalia yra „Natura 2000“ tinklo teritorija, lemia būtinybę Žemės sklypą vertinti kaip gretimą „Natura 2000“ teritoriją, kuriai dėl planuojamos veiklos gali būti padarytas reikšmingas poveikis. Vadovaujantis PAV įstatymo 3 str. 1 d. 3 p., saugomų teritorijų institucijos išvada dėl PŪV poveikio reikšmingumo yra privaloma prieš nusprendžiant, ar privalo būti atliktas PAV. Nagrinėjamu atveju Atsakovas nesikreipė į atsakingą saugomų teritorijų instituciją dėl teritorijų planavimo poveikio „Natura 2000“ teritorijai reikšmingumo nustatymo. Tačiau iš nustatyto Žemės sklypo reglamento bei susirašinėjimas su atsakovu matyti, kad Žemės sklype planuojama tokia veikla, dėl kurios nėra jokių duomenų, jog ji negali turėti reikšmingo poveikio greta esančiai „Natura 2000“ teritorijai.

Pareiškėjai taip pat nurodė, kad grupės atstovas grupės vardu 2022-11-30 pateikė atsakovui „Pretenziją-pranešimą apie grupės kreipimąsi į teismą su grupės skundu ir ketinimą patikslinti grupės skundą arba ketinimą kreiptis į teismą su savarankišku grupės ieškiniu“ (toliau – ir Pretenzija-pranešimas). Tokia Pretenzija-pranešimas pateiktas vadovaujantis Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 441^2 straipsnio 1 dalimi įvykdant privalomą Grupės ieškinio pareiškimo procedūrą. Šioje Pretenzijoje-pranešime, realizuojant Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo 6 straipsnio 3 dalyje nustatytą Suinteresuotos visuomenės planavimo iniciatyvos teisę, pareikalauta: 1. Parengti vietovės - Pabalių mikrorajono - lygmens teritorijų planavimo dokumentą, kuriame 3.6935 ha ploto žemės sklypą Traidenio g. 10 suprojektuoti, kaip atskirąjį želdyną; 2. Pradėti žemės sklypo Traidenio g. 10, teritorijos tarp Traidenio gatvės ir žemės sklypo Lizdeikos g. 22A, Lizdeikos g. 34, Šiauliuose (3.6935 ha ploto, kurio unikalus Nr. 4400- 5833-7494) teritorijų planavimo dokumento koregavimo (arba pakeitimo) procedūrą pašalinant šio žemės sklypo reglamente nustatytos pagrindinės žemės naudojimo paskirties bei žemės naudojimo būdų neatitikimus Šiaulių miesto teritorijos bendrojo plano sprendiniams; 3. Atlikti strateginio pasekmių aplinkai vertinimo (SPAV) ir poveikio aplinkai vertinimo (PAV) procedūras, kuriomis būtų įvertintos Žemės sklypo panaudojimo alternatyvos bei galimas neigiamas poveikis greta esančios Rėkyvos pelkės, kaip „Natura 2000“ teritorijos, vertingosioms savybėms. Atsakovas 2022-12-29 raštu Nr. S-4714 „Dėl gyventojų grupės reikalavimų susijusių su žemės sklypu Traidenio g. 10 Šiauliuose“ (toliau – Skundžiamas raštas-2) priėmė sprendimą, kuriuo iš esmės atsisakė patenkinti Suinteresuotos visuomenės Pretenziją-pranešimą. Atsakydamas į Grupės reikalavimų 1 punktą - parengti vietovės - Pabalių mikrorajono - lygmens teritorijų planavimo dokumentą, kuriame 3.6935 ha ploto žemės sklypą Traidenio g. 10 suprojektuoti kaip atskirąjį želdyną, atsakovas nurodė, kad vadovaujantis 2022-07-07 Šiaulių miesto savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-299 „Dėl Šiaulių miesto bendrojo plano pakeitimo“, pradėtos Šiaulių miesto bendrojo plano keitimo procedūros, o jo parengti sprendiniai bus viešinami Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo dokumentų rengimo ir teritorijų planavimo proceso valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje (TPDRIS). Toks atsakymas į Grupės reikalavimų 1 punktą nors ir suponuoja tariamai sprendžiamo reikalavimo įvaizdį, tačiau laikytinas neišsamiu ir nemotyvuotu, kadangi iš jo nėra aišku, ar Suinteresuotos visuomenės reikalavimas yra perduotas Šiaulių miesto bendrojo plano pakeitimo rengėjams ir ar toks sprendinys bus įtrauktas į keičiamų sprendinių sudėtį atsižvelgiant į išdėstytus motyvus. Todėl atsakymas laikytinas nepagrįstu ir neišsamiu. Atsakydamas į Grupės reikalavimų 2 punktą - pradėti

žemės sklypo Traidenio g. 10, teritorijos tarp Traidenio gatvės ir žemės sklypo Lizdeikos g. 22A, Lizdeikos g. 34, Šiauliuose (3.6935 ha ploto, kurio unikalus Nr. 4400- 5833-7494) teritorijų planavimo dokumento koregavimo (arba pakeitimo) procedūrą pašalinant šio žemės sklypo reglamente nustatytos pagrindinės žemės naudojimo paskirties bei žemės naudojimo būdų neatitikimus Šiaulių miesto teritorijos bendrojo plano sprendiniams, atsakovas iš esmės nurodė, kad Šiaulių miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2021-10-12 įsakymu Nr. A-1662 „Dėl žemės sklypo teritorijoje tarp Traidenio gatvės ir žemės sklypų Lizdeikos g. 22A, Lizdeikos g. 34, Šiauliuose, formavimo ir pertvarkymo projekto patvirtinimo“ patvirtinto žemės sklypo suformavimo projekto (toliau - Projektas) sprendiniai atitinka Šiaulių miesto Bendrojo plano, patvirtinto Šiaulių miesto savivaldybės tarybos 2009-01-29 sprendimu Nr. T-1 (toliau - Bendrasis planas), Bendrojo plano dalies „Kraštovaizdžio ir nekilnojamojo kultūros paveldo tvarkymas“ koregavimo specialiojo plano, patvirtinto Šiaulių miesto savivaldybės tarybos 2018-12-27 sprendimu Nr. T-473 (toliau - Kraštovaizdžio spec. planas), Šiaulių miesto Bendrojo plano koregavimo, patvirtinto Šiaulių miesto savivaldybės tarybos 2018-04-05 sprendimu Nr. T-87 (toliau - Bendrojo plano koregavimas), sprendinius ir nustatytus teritorijos naudojimo reglamentus. Toks Atsakovo teiginys, dėl sprendinių atitikimo Bendrojo plano sprendiniams pateiktas be jokių motyvų ir grindžiamas tik tuo, kad Projektas buvo patvirtintas gavus projektus tikrinančios institucijos - Nacionalinės žemės tarnybos (toliau - NŽT), 2021-10-11 Projekto patikrinimo aktą Nr. FPA-5579-(8.30) su patikrinimo apibendrinimu: „Žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projekto sprendiniai neprieštarauja kompleksinio ir specialiojo teritorijų planavimo dokumentų sprendiniams, įstatymams ir kitiems teisės aktams“. Tik 2022-03-21 želdinių inventorizacijos duomenimis buvo pripažinta, kad Žemės sklypas yra gausiai apžėlęs želdiniais. Tad projektus tikrinanti institucija - Nacionalinė žemės tarnyba - priimdama 2021-10-11 Projekto patikrinimo aktą Nr. FPA-5579-(8.30) tokia informacija tiesiog nedisponavo. Taigi NŽT 2021-10-11 Projekto patikrinimo aktas atitinka 2021-10-11 NŽT turėtus duomenis, o želdinių inventorizacija atlikta tik 2022-03-21. Todėl objektyviai suprantama, kad nei NŽT 2021-10-11 Projekto patikrinimo akte, nei Projekto sprendiniuose Atsakovui 2021-10-12 priimant įsakymą Nr. A-1662, duomenų apie želdinius, kurie yra aktualūs ir esminiai vertinant sprendinių atitikimą minėtiems Bendrojo plano sprendiniams, tiesiog nebuvo, ir todėl Žemės sklypo apžėlimas mišku nebuvo vertinamas šios aplinkybės atitikimo Bendrajam planui aspektu. Tačiau tik Suinteresuotos visuomenės reikalavimu 2022-03-21 išviešinus faktą, kad Žemės sklypas yra gausiai apžėlęs želdiniais, ši aplinkybė tapo svarbi šiuos sprendinius vertinant teritorijų planavimo iniciatyvos procedūrų pagalba inicijuojant atitinkamus teritorijų planavimo sprendinių pakeitimus. Todėl atsakovo atsakymas ir į Grupės reikalavimų 2 punktą pripažintinas nemotyvuotu ir todėl neteisėtu. Atsakydamas į Grupės reikalavimų 3 punktą atlikti strateginio pasekmių aplinkai vertinimo (SPAV) ir poveikio aplinkai vertinimo (PAV) procedūras, kuriomis būtų įvertintos Žemės sklypo panaudojimo alternatyvos bei galimas neigiamas poveikis greta esančios Rėkyvos pelkės, kaip „Natura 2000“ teritorijos, vertingosioms savybėms, atsakovas nurodė, kad SPAV buvo atliekamas 2018 metais rengiant Bendrojo plano dalies „Kraštovaizdžio ir nekilnojamojo kultūros paveldo tvarkymas“ koregavimą, ir kad vadovaujantis SPAV aprašo 6.3 punktu SPAV bus atliekamas vykdant Šiaulių miesto bendrojo plano keitimo procedūras. Taip pat nurodyta, kad PAV procedūros nustatant poveikio reikšmingumą įsteigtoms ar potencialioms „Natūra 2000“ teritorijoms nustatomas atliekant privalomą SPAV, kuris buvo atliktas 2018 metais rengiant Bendrojo plano dalies „Kraštovaizdžio ir nekilnojamojo kultūros paveldo tvarkymas“ koregavimą. Tačiau toks motyvas taip pat yra nepagrįstas, kadangi SPAV procedūros buvo atliktos dar tuo metu, kai Žemės sklypo apžėlimas mišku dar nebuvo nustatytas, todėl šis aspektas tiesiog nebuvo vertintas. Nei SPAV, nei PAV, nei poveikio reikšmingumo (netoliese esančiai Rėkyvos pelkei, kuri yra įtraukta į Europos „Natura 2000” teritorijų tinklą) procedūros nebuvo atliktos atsižvelgiant į duomenis, kad dėl Žemės sklypo teritorijos planavimo

Projekto patvirtinimo sprendinių (tuo metu dar neturint duomenų apie želdinius) faktiškai keičiama Žemės sklypo perspektyvinė būklė, kuri gali daryti reikšmingą poveikį greta esančiai Rėkyvos pelkei ir joje saugomoms vertybėms. Atsakovo atsakymas ir į Grupės reikalavimų 3 punktą pripažintinas nepagrįstu ir todėl neteisėtu. Dėl išdėstytų motyvų Skundžiamas raštas-2 taip pat yra nepagrįstas ir neteisėtas, todėl naikintinas, o atsakovas įpareigotinas pakartotinai išnagrinėti Suinteresuotos visuomenės Pretenziją-pranešimą.

Atsakovė Šiaulių miesto savivaldybės administracija atsiliepime į pareiškėjų patikslintą skundą ir atsakovės atstovės Laura Rimkuvienė, Oksana Gruzdienė ir Žyvilė Rimšienė teismo posėdyje nurodė, kad nesutinka su reikalavimais, prašė patikslintą skundą atmesti kaip nepagrįstą. Atsakovė, gavusi 2022-08-25 grupės Šiaulių miesto Traidenio, Lizdeikos, Žemynos gatvių gyventojų prašymą, tarpiniu 2022-09-28 raštu Nr. (6.30.)SG-1030 „Dėl želdinių inventorizacijos Traidenio g. 10“ informavo pareiškėjus, jog dėl pateikto prašymo pakartotinai atlikti želdinių inventorizaciją ir ekspertizę Žemės sklype, raštu kreiptasi į Lietuvos Respublikos aplinkos ministeriją su paklausimu, ar Traidenio g. 10 sklypas atitinka Želdynų įstatyme numatytą viešojo želdyno ir želdinių sąvoką. 2022-09-13 raštu Nr. S-3442 atsakovė LR Aplinkos ministerijos klausė, ar Žemės sklypas atitinka Želdynų įstatyme numatytą viešojo želdyno ir želdinių sąvoką ir ar Šiaulių miesto savivaldybės administracija privalo Žemės sklype atlikti želdinių ekspertizę. LR Aplinkos ministerija 2022-09-20 raštu Nr. D8(E)-4845 „Dėl želdinių ekspertizės“ atsakė, jog, vadovaujantis Želdynų įstatymo 2 straipsnio 17 dalyje apibrėžta viešųjų želdynų ir želdinių sąvoka, 23 straipsnio 2 dalyje nustatytais želdynų ir želdinių būklės ekspertizės privalomumo atvejais ir atsižvelgiant į Bendrojo plano sprendinius, ministerijos nuomone, Žemės sklype esančių želdinių būklės ekspertizė nėra privaloma, nes ši teritorija pagal Bendrojo plano sprendinius nenumatyta visuomenės poreikiams skirtiems želdynams. Skundžiamu raštu 1 pareiškėjams buvo atsakyta, jog, vadovaujantis Želdynų įstatymo 2 straipsnio 17 dalyje apibrėžta viešųjų želdynų ir želdinių sąvoka, 23 straipsnio 2 dalies 3 punkte nustatytais želdynų ir želdinių būklės ekspertizės privalomumo atvejais, atsižvelgiant į tai, kad Žemės sklypas tiek pagal Bendrojo plano, tiek pagal Bendrojo plano dalies „Kraštovaizdžio ir nekilnojamojo kultūros paveldo tvarkymas“ koregavimo specialiojo plano (TPDR Nr. T00082837), patvirtinto Šiaulių miesto savivaldybės tarybos 2018 m. gruodžio 27 d. sprendimu Nr. T-473 („Kraštovaizdžio spec. planas“), sprendinius patenka į gyvenamąją mažo užstatymo intensyvumo teritoriją, atsižvelgiant į Aplinkos ministerijos gautą atsakymą, želdinių ekspertizė nurodytoje teritorijoje nebus atliekama. Atsakovė laiko, kad toks jos priimtas sprendimas yra atitinkantis teisinį reglamentavimą, tuo tarpu, pareiškėjų patikslintame skunde nurodomas teiginys, jog Suinteresuota visuomenė pagrįstai Želdynų įstatymo 23 straipsnio 2 dalies 3 punkto pagrindu pareikalavo atlikti želdinių būklės ekspertizę, neatitinka tikrovės, kadangi minima teisės norma įpareigoja atlikti ekspertizę tik tuo atveju, kai yra numatoma tvarkyti ar kirsti viešuosius želdynus ir želdinius, kurių sąvoka paaiškinta Želdynų įstatymo 2 straipsnio 17 dalyje. Kaip matyti, 2022-08-25 prašyme pareiškėjai suabejojo atliktos inventorizacijos teisingumu, teigdami, kad buvo neapskaityta 15 vnt. eglių ir gana didelė dalis brandžių medžių (nedetalizuojant kokių), kad toks medžių neapskaitymas jiems kelia abejonių dėl inventorizaciją atlikusio specialisto kompetencijos ir jo šališkumo, todėl siekiant jas išsklaidyti, buvo prašoma atlikti pakartotinę inventorizaciją. Kaip ir nurodoma 2022-08-25 prašyme, 2022-07-21 Šiaulių miesto savivaldybės tarybos posėdžio salėje įvykusiame susitikime su pareiškėjais, administracijos direktoriui buvo įteiktas dokumentas su foto medžiaga (įvardijant tai 2 priedu), kuriame užfiksuoti faktai, kad į K. Aukselio atliktą inventorizaciją yra neįtraukta 15 brandžių eglių, augančių ties Žemynos g. 15 sklypo riba. Ši informacija buvo patikrinta ir pasitvirtino, kad paslaugos teikėjas neįtraukė šių želdinių į inventorizacijos medžiagą ne dėl kompetencijos trūkumo, šališkumo ar panašių aplinkybių, o dėl to, kad minėti medžiai auga ties Žemynos g. 15 sklypo riba, inventorizaciją atliekančiam specialistui dėl to manant, kad tai yra minėto sklypo gyventojų susodinti medžiai ir nepatenkantys į

inventorizuojamą teritoriją. Paslaugos teikėjas buvo įpareigotas be papildomo mokesčio informaciją papildyti, ką jis ir padarė, 2022-08-05 atsakovei pateikdamas atskirą papildomai inventorizuotų 16 vnt. eglių inventorizavimo kortelę. Želdinių ir želdynų inventorizacija teritorijoje tarp Traidenio g. ir Lizdeikos g., Šiauliuose buvo atlikta 2022 m. vasario – kovo mėnesiais, inventorizaciją atlikusiam specialistui užpildant pavienių ir grupėje augančių medžių Želdynų ir želdinių inventorizavimo korteles pagal pridedamas teritorijos tarp Traidenio g. ir Lizdeikos gatvės pavienių medžių ir grupės medžių schemas. Įgyvendinant Želdynų įstatymo 15 straipsnio 2 dalies nuostatą ir 2022-03-21 Šiaulių miesto savivaldybės interneto svetainėje adresu https://www.siauliai.lt/list/view/zemes-ukis-zeldiniai-1 dalyje „Inventorizavimas ir stebėsena“ paskelbus pirminės inventorizacijos duomenis, vienas inventorizacijos medžiagos lapas nebuvo paviešintas (tikėtina dėl tos priežasties, jog tiesiog skenuojant dokumentą sulipo lapai), galimai dėl tos priežasties 2022-08-25 pareiškėjų prašyme, be to, kad nebuvo apskaityta 15 vnt. eglių, nurodoma, kad neapskaityta ir gana didelė dalis brandžių medžių (pastebime, kad nei 2022-08-25 prašyme, nei Patikslintame skunde nėra nurodoma ir detalizuojama kokia tai, anot Pareiškėjų dalis medžių, nepateikiami jokie konkretūs duomenys, naudojamas tiesiog deklaratyvus teiginys). Šis techninis trūkumas buvo ištaisytas pilnai nuskenuotą inventorizacijos medžiagą paskelbiant Šiaulių miesto savivaldybės interneto svetainėje adresu https://www.siauliai.lt/list/view/zemes-ukis- zeldiniai-1. dalyje „Inventorizavimas ir stebėsena“, taip pat nurodytos nuorodos adresu yra skelbiama ir papildomai pagal Pareiškėjų 2022-07-21 susitikimo metu pateiktus duomenis atliktos papildomos inventorizacijos Želdynų ir želdinių inventorizavimo kortelė, kurioje fiksuoti apskaitytų 16 vnt. eglių duomenys, bei pridedama schema. Pareiškėjų teiginys apie atsakovo siekį nuslėpti realius duomenis apie želdinių būklę Žemės sklype (132 p.) akivaizdu, kad yra neatitinkantis objektyvios tiesos, kadangi jokie duomenys nebuvo nuslepiami, 2022 m. kovo mėn. atlikus inventorizaciją, visa medžiaga, kaip to reikalauja Želdyno įstatymo 15 straipsnio 2 dalies nuostata, iškart buvo paviešinta Atsakovės internetinėje svetainėje, o gyventojai prieš tai buvo informuoti Atsakovės struktūrinio padalinio 2022-02-28 raštu Nr. (31.7.E)SIF-209 apie numatomą inventorizacijos atlikimo datą ir kur bus galima susipažinti su atlikta inventorizacija. Taigi, atsakovė, Skundžiamu raštu 1 atsisakydama tenkinti Pareiškėjų 2022-08-25 prašymą atlikti pakartotinę želdynų ir želdinių inventorizaciją, pagrįstai atsisakė tenkinti tokį prašymą, kadangi prašyme nurodytos neapskaitytos 15 vnt. eglių buvo apskaitytos inventorizaciją atlikusiam specialistui pateikiant papildomą Želdynų ir želdinių inventorizavimo kortelę, kurioje užfiksuota 16 vnt. paprastųjų eglių rūšies medžių, bei atsakovei ištaisius techninį trūkumą ir pakartotinai paskelbiant pilnai nuskenuotą pirminės inventorizacijos medžiagą viešai atsakovės interneto svetainėje. Akivaizdu kad 2022-08-25 prašyme nurodytos pareiškėjų abejonės apie netinkamai, netiksliai, nekompetentingai ir šališkai atliktą inventorizaciją, neturi jokio pagrįstumo, ir tai jokiu būdu nebuvo priežastis atsakovei inicijuoti pakartotinę ekspertizę ir tenkinti Pareiškėjų 2022-08-25 rašte išdėstytus prašymus. Želdinių ir želdynų inventorizaciją teritorijoje tarp Traidenio g. ir Lizdeikos g., Šiauliuose, vadovaujantis įvykdyto mažos vertės pirkimo rezultatais, atliko miškų ūkio inžinieriaus kvalifikaciją bei ilgametę patirtį šioje srityje turintis miškininkas – dendrologas Kęstutis Aukselis, atitinkantis Želdynų įstatymo 15 straipsnio 4 dalyje) bei Želdynų ir želdinių inventorizavimo ir apskaitos taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m. sausio 8 d. įsakymu Nr. D1-5 („Taisyklės“), 4 punkte nurodytus reikalavimus, keliamus želdynų ir želdinių inventorizavimą atliekantiems asmenims. Medžiai pateiktoje teritorijoje buvo inventorizuoti pagal faktą vietoje. Kaip nurodoma specialisto pateiktoje Želdinių inventorizavimo metodikoje, tyrimo metu buvo vadovautasi Želdynų įstatymu bei Taisyklėmis. Tuo tarpu Pareiškėjai 2022-08-25 prašyme kelia tik retorinius klausimus dėl specialisto kompetencijos (atsakovė neturėjo jokio pagrindo šių abejonių laikyti pagrįstomis), o patikslintame skunde nepateikia jokių argumentų, paneigiančių inventorizaciją atlikusio specialisto kompetencijos trūkumą, priešingai apsiribojama teiginiu, kad inventorizacija atlikta su reikšmingais trūkumais, kuriuos Suinteresuota

visuomenė išdėstė savo 2022-08-25 prašyme, tačiau, kaip nurodė, jokių reikšmingų trūkumų, darančių atliktą inventorizaciją netinkama, dėl ko ji turėtų būti pakartojama, akivaizdu, jog nėra.

Atsakovė nurodė, kad vadovaujantis 2022 m. liepos 7 d. Šiaulių miesto savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-299 „Dėl Šiaulių miesto bendrojo plano pakeitimo“, kaip buvo informuoti Pareiškėjai, pradėtos Bendrojo plano keitimo procedūros, kurios, kaip irgi buvo paaiškinta, bus viešos. Bendrojo plano keitimo procedūros šiuo metu yra paslaugos pirkimo, teritorijų planavimo dokumentų rengėjo pasirinkimo stadijoje. Rengiant Bendrojo plano keitimą, visuomenės dalyvavimas procesuose vykdomas vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996 m. rugsėjo 18 d. nutarimo Nr. 1079 „Dėl Visuomenės dalyvavimo teritorijų planavimo procese nuostatų patvirtinimo“ nuostatomis, kurios užtikrina visuomenės dalyvavimą teritorijų planavimo procese. Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo 31 straipsnis taip pat įtvirtina nuostatą, kad teritorijų planavimas yra viešas, išskyrus atvejus, kai planuojama krašto apsaugos tikslams reikalinga teritorija, kuri yra ar bus valdoma ir naudojama krašto apsaugos sistemos institucijų, taip pat kai valstybės sienos ir strateginės reikšmės objektai yra susiję su įslaptinta informacija pagal Lietuvos Respublikos valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymo nuostatas. Teritorijų planavimo viešinimą užtikrina planavimo organizatorius t. y. atsakovė. Suinteresuotos visuomenės atstovai ir kiti fiziniai ir juridiniai asmenys gali aktyviai dalyvauti teritorijų planavimo viešinimo procedūrose, teritorijų planavimo dokumentų planavimo organizatoriui arba Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo dokumentų rengimo ir teritorijų planavimo proceso valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje teikdami raštu pasiūlymus per visą teritorijų planavimo dokumentų rengimo laikotarpį iki viešo svarstymo vadovaujantis LR Teritorijų planavimo įstatymo 37 straipsnio nuostatomis. Atsakovė vykdo Bendrojo plano keitimo paslaugos pirkimo procedūras, todėl, atsakydama į 2022-11-30 pretenziją negalėjo atsakyti Pareiškėjams, ar toks sprendinys bus įtrauktas į keičiamų sprendinių sudėtį. Pareiškėjai nemotyvuotu ir nepagrįstu laiko ir Skundžiamo rašto 2 atsakymą į 2-ąjį Pareiškėjų prašymą pradėti Žemės sklypo teritorijų planavimo dokumento koregavimo (arba pakeitimo) procedūrą, pašalinant šio Žemės sklypo reglamente nustatytos pagrindinės žemės naudojimo paskirties bei žemės naudojimo būdų neatitikimus Šiaulių miesto teritorijos bendrojo plano sprendiniams, kadangi Atsakovės teiginys dėl sprendinių atitikimo Bendrojo plano sprendiniams pateiktas be jokių motyvų ir grindžiamas tik tuo, kad buvo gautas NŽT teigiamas Projekto patikrinimo aktas. Atsakovė šį prašymą Skundžiamu raštu 2 atsisakė tenkinti, paneigdama Pareiškėjų teiginį, jog Žemės sklypo teritorijų planavimo dokumentas prieštarauja Bendrajam planui ir aiškiai nurodydama, jog Projektas buvo patikrintas NŽT tarnybos su patikrinimo apibendrinimu, jog Projekto sprendiniai neprieštarauja kompleksinio ir specialiojo teritorijų planavimo dokumentų sprendiniams, įstatymams ir kitiems teisės aktams, jog pagal Bendrojo plano sprendinius suformuotas Žemės sklypas patenka į gyvenamąją mažo užstatymo intensyvumo teritoriją uGm-3, kurios zonai priskirtose teritorijose yra nustatyta galima kita žemės paskirtis ir gyvenamosios teritorijos naudojimo būdas, kad Projekto metu parinkti ir vėliau NŽT patvirtinti suformuoto Žemės sklypo kadastro duomenys (pagrindinė žemės naudojimo paskirtis ir naudojimo būdai) yra labiausiai tinkami funkcinės zonos „gyvenamosios mažo užstatymo intensyvumo teritorijos“ vystymui, atitinka teisės aktus ir aukštesnio lygio teritorijų planavimo dokumentus. Atsakovė laiko, kad tokia atsisakymo tenkinti Pareiškėjo pretenzijos - prašymo 2-ąjį prašymą argumentacija yra laikoma pakankamai motyvuota ir išsami, pagrindžianti Atsakovės išreikštą valią, kodėl atsisakoma tenkinti Pareiškėjų prašymą. Tuo tarpu patikslintame skunde nurodomas argumentas, jog Atsakovė turėjo įvertinti Želdynų ir želdinių inventorizacijos duomenis ir dėl to keisti savo poziciją, sutikdama tenkinti Pareiškėjų pretenzijos-prašymo 2-ąjį prašymą, yra nepagrįstas, nes atsakovė laiko, jog šie duomenys yra neaktualūs Projekto sprendiniams bei nustatytai Žemės sklypo naudojimo paskirčiai ir būdams ir nesukuria pareigos koreguoti ar keisti žemės valdos projektą. Tai, kad želdiniai buvo inventorizuoti, nekeičia fakto, kad šiuo metu Žemės

sklypui nustatyti teritorijos naudojimo būdai ir pagrindinė žemės naudojimo paskirtis atitinka Bendrojo plano reglamentus. Pažymi, jog vadovaujantis atliktos inventorizacijos duomenimis, Atsakovė kelia žemės sklypo pardavimo aukciono būdu sąlygą - reikalavimą išsaugoti tam tikrą inventorizacijoje nurodytų želdynų ir želdinių dalį būsimam Sklypo vystytojui. Atsakovė taip pat nesutinka su pareiškėjų argumentu, jog ir atsisakymas tenkinti Pareiškėjų pretenzijos 3 punkte nurodytą prašymą yra nepagrįstas ir neteisėtas, kadangi Atsakovės Skundžiamame rašte 2 nurodyta aplinkybė, jog SPAV procedūros buvo atliktos dar tuomet, kai Žemės sklypo apžėlimas mišku dar nebuvo nustatytas, todėl šis aspektas nebuvo vertintas. Atsakovė laiko, jog ji aiškiai ir detaliai paaiškino pareiškėjams savo atsisakymo atlikti strateginio pasekmių aplinkai vertinimo ir poveikio aplinkai vertinimo procedūras aplinkybes, o skunde nurodyta aplinkybė apie sklypo apžėlimą mišku (Žemės sklype esančią žaliąją zoną, kuri, anot Pareiškėjų, patenka į Pabalių miško teritoriją) yra nepagrįsta, kadangi iš žemiau atsiliepime nurodomų paaiškinimų bus matyti, jog sklypo apžėlimas Pabalių miško dalimi nėra fiksuotas jokiais duomenimis. Atsakovė laiko, jog Skundžiamu raštu 2 Pareiškėjams jų prašoma informacija buvo suteikta, aiškiai ir nedviprasmiškai leidžianti Pareiškėjams suprasti Atsakovės valią ir tokios valios išreiškimo argumentus. Skundžiamas sprendimas 2 pagrįstas faktinėmis aplinkybėmis, motyvuotas, nurodyta jo apskundimo tvarka, t. y. atitinkantis Viešojo administravimo įstatymo nuostatas. Aplinkybė, jog Pareiškėjai nesutinka su Skundžiamame rašte 2 išreikšta Atsakovės valia ir paaiškinimais, nedaro Skundžiamo rašto 2 nepagrįstu ir dėl to neteisėtu ir naikintinu.

Atsakovė dėl skundo reikalavimo įpareigoti Atsakovę atlikti vietovės lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumento rengimo procedūras ištaisant Įsakymu suformuoto Žemės sklypo neatitikimus Bendrojo plano sprendiniams, nemažinant nustatytų želdynų ploto (atsižvelgiant į želdinių būklės ekspertizės ir želdinių inventorizacijos rezultatus). Skunde nurodoma, kad Įsakymu pavirtinant Žemės sklypo suformavimo projektą, Atsakovė neturėjo jokių objektyvių duomenų apie Žemės sklype augančius želdinius, galimai todėl nustatė Žemės sklypo reglamentą, kuris prieštarauja Bendrojo plano sprendiniams, t. y. iš Bendrajame plane nustatyto žemės naudojimo paskirties bei šios teritorijos naudojimo būdų sąrašo pašalinta paskirtis ir būdai, susiję su želdinių egzistavimo faktu: miškų ūkio paskirtis, visuomeninės teritorijos, viešo naudojimo teritorijos, rekreacinės teritorijos. Pareiškėjai teigia, kad tokie sprendiniai neatitinka aukštesnės galios Bendrojo plano sprendinių, todėl Atsakovei atsirado teisinė pareiga ištaisyti teritorijų planavimo dokumentų kolizijas inicijuojant atitinkamas teritorijų planavimo procedūras ir žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumento sprendinius suderinant su Bendrojo plano sprendiniais; nagrinėjamu atveju suformavus Žemės sklypą, atsižvelgiant į faktą, jog jis yra gausiai apžėlęs mišku, Atsakovei atsirado pareiga šį žemės sklypą įtraukti į žaliųjų plotų sistemą pagal Bendrojo plano sprendinių (Sprendinių konkretizavimo dalies 4.4 skyriaus 7, 8, 11 punktų) reikalavimus. Pasak Pareiškėjų, vadovaujantis minėtais Bendrojo plano sprendiniais, želdinių inventorizacija yra svarbus faktorius identifikuojant žaliųjų plotų sistemą Šiaulių mieste ir nustatant privalomus reikalavimus žemesnio lygmens teritorijų planavimui, todėl įvykdžius želdinių inventorizaciją bei nustačius želdinių būklę, Atsakovė privalo inicijuoti atitinkamas teritorijų planavimo procedūras.

Taip pat pareigą inicijuoti teritorijų planavimo procedūras dėl Žemės sklypo reglamento pakoregavimo pagal Bendrojo plano sprendinius, pasak Pareiškėjų, lemia ir tai, kad Žemės sklypas yra artimoje aplinkoje su Rėkyvos pelke, kuri yra įtraukta į Europos „Natura“ 2000 teritorijų tinklą, o tai reiškia, kad planuojant Žemės sklypo sprendinius, turėjo būti išsiaiškinta, ar negali atsirasti neigiamos veiklos pasekmės „Natura 2000“ teritorijai, ir privalėjo būti atliktos atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo procedūros, kurių metu būtų nuspręsta atlikti poveikio aplinkai vertinimą („PAV“) ar jo neatlikti. Be to, Žemės sklypas patenka į Bendrajame plane pažymėtą gamtinio karkaso teritoriją, todėl šios aplinkybės lemia būtinybę Žemės sklypą vertinti kaip gretimą „Natura 2000“ teritoriją, kuriai dėl planuojamos veiklos gali būti padarytas reikšmingas poveikis.

Kaip matyti, šiuo skundo reikalavimu pareiškėjai siekia teismo pagalba inicijuoti Įsakymu suformuoto Žemės sklypo keitimo procedūrą, pareiškėjams teigiant, kad Projektas savo tiek sprendiniais, tiek procedūromis yra neteisėtas, todėl turėtų būti koreguojamas. Pareiškėjai savo galimas pažeistas teises ir teisėtus interesus sieja su Įsakymu patvirtintu Projektu (Pareiškėjų teigimu, Įsakymu patvirtinus bei nustačius ginčo Žemės sklypo paskirtį ir naudojimo būdą, gali būti iškirsti šioje teritorijoje augantys medžiai, kas savo ruožtu neigiamai paveiktų Pareiškėjų gyvenamąją aplinką). Tačiau Įsakymas bei juo sukeliamos pasekmės yra susijusios ne tik su Pareiškėjų teisėmis ir teisėtais interesais, jis yra skirtas ir kitiems visuomenės ar jos dalies interesams tenkinti (ginčo teritorija yra valstybei priklausanti žemės dalis, kuriai nustatoma atitinkama paskirtis ir žemės naudojimo būdas), tai yra Įsakymo realizavimas yra susijęs su viešuoju interesu. Pažymi, jog Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 55 straipsnio nuostatos nenumato fizinių asmenų ar jų grupės (šiuo atveju šalia ginčo teritorijos gyvenančių gyventojų) teisės kreiptis dėl viešojo intereso gynimo valstybinės žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo srityje, fiziniai asmenys neturi teisės reikalauti įpareigoti Atsakovę atlikti kompleksinio teritorijų planavimo dokumento rengimo procedūras, jų teigimu, ištaisant Įsakymu suformuoto Žemės sklypo neatitikimus. Pareiškėjai, kurių dalis yra ir patikslinto skundo pareiškėjai, 2021 m. gruodžio 9 d. buvo kreipęsi į Šiaulių apygardos prokuratūros Viešojo intereso gynimo skyrių, dėl pagal Šiaulių miesto savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymą Nr. A-537 “Dėl žemės sklypo teritorijoje tarp Traidenio gatvės ir žemės sklypų Lizdeikos g. 22A, Lizdeikos g. 34, Šiauliuose, formavimo ir pertvarkymo projekto rengimo” parengto ir patvirtinto projekto teisėtumo, pareiškėjams teigiant, jog rengiant ir tvirtinant Projektą, buvo nesilaikyta teisės aktų, reglamentuojančių teritorijų planavimą, dėl ko pažeistos jų teisės ir interesai. Pareiškėjai teigė, kad, jų nuomone, ginčo teritorijoje urbanizacija negali būti numatoma, teritorija turėtų patekti į ekstensyviai naudojamų želdynų funkcinę zoną, taip pat turėtų būti išsaugotas šioje teritorijoje susiformavęs brandus miškas. Šio pareiškimo pagrindu buvo atliktas prokuroro tyrimas viešojo intereso gynimo aspektu. Šiaulių apygardos prokuratūros Viešojo intereso gynimo skyrius 2022 m. sausio 11 d. nutarimu Nr. 5VI-4 buvo atsisakyta taikyti viešojo intereso gynimo priemones pagal 2021 m. gruodžio 9 d. pareiškėjų gautą pareiškimą dėl pagal Šiaulių miesto savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymą Nr. A-537 “Dėl žemės sklypo teritorijoje tarp Traidenio gatvės ir žemės sklypų Lizdeikos g. 22A, Lizdeikos g. 34, Šiauliuose, formavimo ir pertvarkymo projekto rengimo” parengto ir patvirtinto Projekto teisėtumo. Tyrimą atlikęs prokuroras vertino, jog Žemės sklypo formavimo projektas neprieštarauja Bendrajam planui, kad Atsakovė nepažeidė Žemės įstatymo bei Žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. spalio 4 d. įsakymu Nr. 3D-452/D1-513 („Formavimo taisyklės“), nustatė, jog pareiškėjai buvo susipažinę su Projektu bei nustatytu susipažinimo su Projektu laikotarpiu pateikė Atsakovei prašymą su savo pasiūlymais projektuojamai teritorijai, jog Atsakovė pateikė atsakymą Pareiškėjams apie atsisakymą priimti pateiktą pasiūlymą, nurodydama, jog rengiamo projekto sprendiniai atitinka Bendrojo plano ir Kraštovaizdžio spec. plano sprendinius bei išaiškindama šio sprendimo apskundimo tvarką, tačiau pareiškėjai viso Projekto rengimo proceso metu nepasinaudojo teise apskųsti nei Atsakovės atsakymo dėl pareiškėjų pateiktų pasiūlymų nepriėmimo, nei kitų Projekto rengimo procese priimtų dokumentų, kuriuos teisės aktų nustatyta tvarka suteikia galimybę skųsti atitinkamoms institucijoms. Taip pat minimame nutarime nurodoma, jog pareiškėjai kėlė urbanizacijos negalimumo ginčo teritorijoje bei miško išsaugojimo joje klausimą, tačiau iš Miškų tarnybos pateiktų dokumentų matyti, kad šioje teritorijoje nėra ir niekada nebuvo Lietuvos Respublikos miškų valstybės kadastre registruotų miško ar miško žemės plotų, ši teritorija nepatenka į Miškų tarnybos veiklos sritį, o tiek pagal Bendrąjį planą, tiek pagal Kraštovaizdžio spec. planą, ši teritorija patenka į gyvenamosios mažo užstatymo intensyvumo

teritoriją. Šiaulių apygardos prokuratūros Viešojo intereso gynimo skyriaus 2022 m. sausio 11 d. nutarimas Nr. 5VI-4 “Atsisakyti taikyti viešojo intereso gynimo priemones”, kuris buvo priimtas išnagrinėjus visus aktualius teisės aktus ir teiktus dokumentus, vadovaujantis Prokuratūros įstatymo 19 straipsnio 5 dalimi, Pareiškėjų taip pat nebuvo apskųstas. 2022 m. kovo mėnesį atlikta Želdinių ir želdynų inventorizacija yra esminis elementas, sudarantis pagrindą parengtą ir patvirtintą Žemės sklypo Projektą laikyti neatitinkančiu teisės aktų reikalavimų ir dėl to koreguotinu, ir dėl to Pareiškėjams, kaip suinteresuotai visuomenei, iš naujo įstoti į Projekto rengimo procedūrų eigą ir jos metu iš naujo teikti savo pasiūlymus. Formuojant naujus ar pertvarkant esamus žemės sklypus, pagrindinė žemės naudojimo paskirtis nustatoma ir keičiama vadovaujantis Pagrindinės žemės naudojimo paskirties nustatymo ir keitimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. rugsėjo 29 d. nutarimu Nr. 1073 “Dėl Pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir būdo nustatymo ir keitimo tvarkos bei sąlygų aprašo patvirtinimo“ bei Žemės naudojimo būdų turinio aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. sausio 20 d. įsakymu Nr. 3D-37/D1-40 „Dėl žemės naudojimo būdų turinio aprašo patvirtinimo“, numatančiu, jog vienam žemės sklypui gali būti nustatyti du ar daugiau konkrečių žemės naudojimo būdų. Projekto metu parinkti ir vėliau Nacionalinės žemės tarnybos teritorinio skyriaus vedėjo 2022-03-08 sprendimu Nr. 31SK-373-(14.31.110 E.) patvirtinti suformuoto Žemės sklypo kadastro duomenys (pagrindinė žemės naudojimo paskirtis ir naudojimo būdai) labiausiai tinkami funkcinės zonos „gyvenamosios mažo užstatymo intensyvumo teritorijos“ vystymui, atitinka teisės aktus ir aukštesnio lygio teritorijų planavimo dokumentus. Projektas, kuriuo buvo suformuotas Žemės sklypas, taip, kaip ir nustatyta Taisyklių 17 punkte, buvo rengiamas, viešinamas, derinamas, tikrinamas ir tvirtinamas automatizuotai per viešai prieinamą Žemėtvarkos planavimo dokumentų rengimo informacinę sistemą („ŽPDRIS“) (Projekto paslaugos Nr. ZSFP-89102), vadovaujantis Formavimo taisyklių (2020-02-01 redakcija) nuostatomis. Vadovaujantis Formavimo taisyklių 23 punktu, 2021 m. balandžio 15 d. Šiaulių miesto savivaldybės administracijos direktorius įsakymu Nr. A- 537 „Dėl žemės sklypo teritorijoje tarp Traidenio gatvės ir žemės sklypų Lizdeikos g. 22A, Lizdeikos g. 34, Šiauliuose, formavimo ir pertvarkymo projekto rengimo“ buvo nuspręsta pradėti rengti Žemės sklypo teritorijoje tarp Traidenio gatvės ir žemės sklypų Lizdeikos g. 22A, Lizdeikos g. 34, Šiauliuose, formavimo ir pertvarkymo projektą, kurio tikslas buvo formuoti naujus valstybinės žemės sklypus. Projektu buvo suformuotas 3,6935 ha ploto valstybinės žemės sklypas (nustatant jam pagrindinę žemės naudojimo paskirtį - kita, žemės naudojimo būdus - vienbučių ir dvibučių gyvenamųjų pastatų teritorijos; daugiabučių gyvenamųjų pastatų ir bendrabučių teritorijos; susisiekimo ir inžinerinių komunikacijų aptarnavimo objektų teritorijos; susisiekimo ir inžinerinių tinklų koridorių teritorijos), esantis adresu Traidenio g. 10, Šiauliuose, unikalus Nr. 4400-5833-7494, kadastro Nr. 2901/0019:340, kuris nuosavybės teise priklauso Lietuvos Respublikai, kurį patikėjimo teisė valdo Nacionalinė žemės tarnyba prie Aplinkos ministerijos („NŽT“). Projektas buvo rengtas atlikus visas Formavimo taisyklėse nustatytas projekto rengimo, viešinimo, derinimo, tikrinimo ir tvirtinimo procedūras, galutiniame etape, gavus 2021-10-11 NŽT išvadą, kad Projekto sprendiniai neprieštarauja kompleksinio ir specialiojo teritorijų planavimo dokumentų sprendiniams, įstatymams ir kitiems teisės aktams, todėl tvirtinti žemės valdos projektą galima, 2021 m. spalio 12 d. Šiaulių miesto savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu Nr. A-1662 parengtą Projektą patvirtinant. Kaip nurodė Šiaulių apygardos prokuratūra 2022 m. sausio 11 d. nutarime, Pareiškėjai taip pat pareiškimu prokuratūrai kėlė urbanizacijos negalimumo ginčo teritorijoje bei miško išsaugojimo joje klausimą, tačiau Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Valstybinė miškų tarnyba pateikė duomenis, kad ginčo teritorijoje nėra ir niekada nebuvo Lietuvos Respublikos miškų valstybės kadastre registruotų miško ar miško žemės plotų, ši teritorija tiek pagal Bendrojo plano, tiek pagal Kraštovaizdžio spec. plano sprendinius patenka į gyvenamosios mažo užstatymo intensyvumo teritoriją. Atsakovė, susipažinusi su Patikslintame skunde Pareiškėjų

dėstomomis aplinkybėmis, jog Žemės sklype yra žalioji zona, kuri patenka į Pabalių miško teritoriją, pakartotinai pateikė paklausimą Valstybinei miškų tarnybai prie Aplinkos ministerijos, prašydama pateikti miško kadastro duomenų apie žemės sklype Nr. 2901/0019:340 esančią miško žemę, miško naudmenas. Valstybinė miškų tarnyba prie Aplinkos ministerijos 2023-02-10 raštu Nr. R6-329 atsakė, jog žemės sklype, kadastrinis Nr. 2901/0019:340, Šiaulių mieste pagal 2023-02-09 Lietuvos Respublikos miškų valstybės kadastro duomenis registruotų miškų/miško žemės nėra, į nagrinėjamą teritoriją valstybinės reikšmės miško plotas nepatenka. Parengto Projekto sprendiniai atitinka Kraštovaizdžio spec. planą ir yra šio plano detalizavimas, kaip tai numato LR Teritorijų planavimo įstatymo 16 straipsnio 1 dalies 1 punkto nuostata (Savivaldybės lygmens bendrųjų planų sprendiniai įgyvendinami detalizuojant sprendinius žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentuose, detaliuosiuose planuose ar žemėtvarkos planavimo dokumentuose - žemės valdos projektuose, kurių rengimą reglamentuoja Žemės įstatymas). Suformuotas Žemės sklypas bei aplinkiniai gyvenamieji žemės sklypai, jų tarpe ir Pareiškėjų žemės sklypai, yra toje pačioje Bendrojo plano uGm3 zonoje, visam kvartalui taikomi tie patys reikalavimai. Šis kvartalas yra apribotas želdynų zonomis: ne daugiau 200 metrų atstumu nuo suformuoto žemės sklypo yra nutolusi neužstatoma teritorija U_BZ_I_F, kurios reglamentas - bendro naudojimo erdvių ir želdynų zona. Dar dvi tokio reglamento teritorijos yra nutolusios nuo suformuoto žemės sklypo ne didesniu nei 500 m atstumu. Vadovaujantis Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašo (SPAV) („Aprašas“), patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 18 d. nutarimu Nr. 967 „Dėl Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, 2 punktu, vertinimas atliekamas rengiant planą ar programą, prieš ją priimant ir (arba) tvirtinant, kad būtų parinkta tinkamiausia plano ar programos sprendinių alternatyva. Vadovaujantis Aprašo 6 punktu, vertinimą privaloma atlikti tais atvejais, kai rengiamas planas ar programa, skirti pramonės, energetikos, transporto, telekomunikacijų, turizmo, žemės ūkio, miškų ūkio, žuvininkystės, vandens ūkio plėtrai, atliekų tvarkymui, specialiojo teritorijų planavimo dokumentas, detalusis planas ar žemės valdos projektas, kuris nustato ūkinės veiklos, įrašytos į Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo („PAV įstatymas“) 1 ar 2 priedus, vystymo pagrindus ir kuris rengiamas didesniam nei 10 kv. kilometrų plotui. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta aukščiau, gyvenamojo kvartalo vystymas nepatenka į PAV įstatymo 1 ir 2 priedus. Teritorija nėra didesnė kaip 10 kv. km, todėl neatitinka šiame punkte nustatytų sąlygų, dėl kurių reiktų atlikti SPAV. Vystomas kvartalas nepatenka į ūkinių veiklų sąrašą, dėl kurių privaloma atlikti atranką dėl PAV. Vienas iš punktų nurodo, kad atranka nereikalinga būtent tuo atveju, kai gyvenamoji statyba numatyta bendruosiuose planuose: urbanistinių objektų (išskyrus gyvenamuosius pastatus, kai jų statyba numatyta savivaldybių lygmens bendruosiuose planuose), įskaitant prekybos ar pramogų centrus, autobusų ar troleibusų parkus, automobilių stovėjimo aikšteles ar garažų kompleksus, sporto ir sveikatingumo kompleksus, statyba (kai užstatomas didesnis kaip 1 ha plotas kartu su kietosiomis dangomis, šaligatviais, pėsčiųjų takais, dviračių takais. Pagal Bendrąjį planą ši teritorija numatoma kaip gyvenamųjų namų statybai. Pažymi, jog Strateginis pasekmių aplinkai vertinimas buvo atliekamas rengiant Bendrojo plano Kraštovaizdžio ir nekilnojamojo kultūros paveldo dalį (patvirtinta 2018 m. gruodžio 27 d. Šiaulių miesto tarybos sprendimu Nr. T-473). Plano ar programos įgyvendinimas susijęs su „Natura 2000“ teritorijomis ar „Natura 2000“ teritorijų artima aplinka ir Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos (toliau – ir Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba) aplinkos ministro nustatyta tvarka nustato, kad tokio plano ar programos įgyvendinimas (atskirai ar kartu su kitais planais ir programomis) gali turėti reikšmingų pasekmių „Natura 2000“ teritorijoms. „Natura 2000“ teritorijų artima aplinka – plano ar programos įgyvendinimo vietovė, tiesiogiai besiribojanti su „Natura 2000“ teritorija arba esanti netoli jos, jeigu dėl gamtinių ryšių tarp vietovių arba dėl ūkinės veiklos masto tikėtina, kad numatomas įgyvendinti planas ar programa gali neigiamai

paveikti „Natura 2000“ teritorijos vientisumą ar joje saugomas natūralias buveines ar rūšis. Teisės aktuose nėra nurodyta, koks atstumas yra laikomas artima aplinka. Teritorija nesiriboja su Natura 2000 teritorija. Nuo jos yra nutolusi daugiau nei 300 metrų. Natura 2000 teritoriją ir skunde nurodytą teritoriją skiria jau dabar esantis gyvenamųjų namų kvartalas, todėl skunde minimos teritorijos vystymas negali turėti didesnės įtakos Natura 2000 teritorijai. Gyvenamojo kvartalo vystymas nei PAV įstatymo 1, nei 2 priede nenumatytas. Vystomas kvartalas nepatenka į ūkinių veiklų sąrašą, dėl kurių privaloma atlikti atranką dėl PAV. Prašo skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Trečiasis suinteresuotas asmuo Nacionalinė žemės tarnyba prie Aplinkos ministerijos atsiliepimo į bylą nepateikė, jo atstovas Nerijus Jokšas teismo posėdyje nurodė, kad palieka ginčą spręsti teismo nuožiūra.

Teisėjų kolegija

k o n s t a t u o j a :

Nagrinėjamoje byloje ginčas yra kilęs dėl atsakovės Šiaulių miesto savivaldybės administracijos 2022-10-24 sprendimo Nr. (6.30.)SG-1112 „Dėl želdinių ekspertizės Traidenio g. 10“, kuriuo atsisakyta patenkinti suinteresuotos visuomenės (daugiau negu 100 asmenų) prašymą dėl želdinių būklės ekspertizės bei pakartotinės želdinių inventorizacijos atlikimo, panaikinimo ir įpareigojimo suinteresuotos visuomenės prašymą išnagrinėti pakartotinai; Šiaulių miesto savivaldybės administracijos 2022-12-29 sprendimo Nr. S-4714 „Dėl gyventojų grupės reikalavimų susijusių su žemės sklypu Traidenio g. 10 Šiauliuose“, kuriuo atsisakyta patenkinti suinteresuotos visuomenės 2022-11-30 „Pretenziją-pranešimą apie grupės kreipimąsi į teismą su grupės skundu ir ketinimą patikslinti grupės skundą arba ketinimą kreiptis į teismą su savarankišku grupės ieškiniu“, panaikinimo ir įpareigojimo suinteresuotos visuomenės pretenziją-pranešimą išnagrinėti pakartotinai;
įpareigojimo atsakovą Šiaulių miesto savivaldybės administraciją atlikti vietovės lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumento rengimo procedūras ištaisant Šiaulių miesto savivaldybės administracijos 2021 m. spalio 12 d. įsakymu Nr. 1662 „Dėl žemės sklypo teritorijoje tarp Traidenio gatvės ir žemės sklypų Lizdeikos g. 22A, Šiauliuose, formavimo ir pertvarkymo projekto patvirtinimo“ suformuoto 3.6935 ha ploto valstybinės Žemės sklypo, esančio adresu Traidenio g. 10, Šiauliuose, unikalus Nr. 4400-5833-7494, neatitikimus Šiaulių miesto teritorijos bendrojo plano sprendiniams, nemažinant nustatytų želdynų ploto (atsižvelgiant į želdinių būklės ekspertizės ir želdinių inventorizacijos rezultatus).

Byloje nustatyta, kad Šiaulių miesto administracijos direktorius 2021-10-12 įsakymu Nr. A-1662 patvirtino Pabalių miško teritorijoje žemės sklypo Traidenio g. 10, teritorijoje tarp Traidenio gatvės ir žemės sklypų Lizdeikos g. 22A, Lizdeikos g. 34, Šiauliuose formavimo ir pertvarkymo projektą (toliau – ir Projektas), patvirtino laisvos valstybinės žemės sklypo ribas ir plotą (3,6935 ha), pagrindinę žemės naudojimo paskirtį (kita) ir nustatė žemės naudojimo būdą (vienbučių ir dvibučių gyvenamųjų pastatų teritorijos, daugiabučių gyvenamųjų pastatų ir bendrabučių teritorijos, susisiekimo ir inžinerinių komunikacijų aptarnavimo objektų teritorijos, susisiekimo ir inžinerinių tinklų koridorių teritorijos) (toliau – ir Žemės sklypas, ginčo žemės sklypas). Žemės sklypas nuosavybės teise priklauso Lietuvos Respublikai, kurį patikėjimo teise valdo trečiasis suinteresuotas asmuo Nacionalinė žemės tarnyba prie Aplinkos ministerijos.

Dėl termino kreiptis į teismą dėl atsakovės 2022-10-24 sprendimo

Atsakovė teismui 2023-01-23 rašte Nr. (8.2.)SJ-34 nurodė, kad patikslinto skundo reikalavimui „panaikinti Šiaulių miesto savivaldybės administracijos 2022-10-24 raštu Nr. (6.30.)SG-1112 „Dėl želdinių ekspertizės Traidenio g. 10“ priimtą sprendimą, kuriuo atsisakyta patenkinti suinteresuotos visuomenės (daugiau negu 100 asmenų) prašymą dėl želdinių būklės ekspertizės bei pakartotinės želdinių inventorizacijos atlikimo ir įpareigoti suinteresuotos visuomenės prašymą išnagrinėti pakartotinai reikšti yra praleistas įstatymo nustatytas vieno mėnesio apskundimo terminas ir grupė (pareiškėjai) neprašo jo atnaujinti, nurodydami nuo grupės (pareiškėjų) valios nepriklausiusias aplinkybes.

Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo (toliau – ir ABTĮ) 29 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad jeigu specialus įstatymas nenustato kitaip, skundas (prašymas, pareiškimas) administraciniam teismui paduodamas per vieną mėnesį nuo skundžiamo teisės akto paskelbimo arba individualaus teisės akto ar pranešimo apie veiksmą (atsisakymą atlikti veiksmus) įteikimo suinteresuotai šaliai dienos.

Šiaulių miesto savivaldybės administracijos 2022-10-24 sprendimo Nr. (6.30.)SG-1112 „Dėl želdinių ekspertizės Traidenio g. 10“ paskutinė apskundimo diena buvo 2022-11-24. Lietuvos teismų informacinės sistemos „Liteko“ duomenimis nustatyta, kad pareiškėjai su pirminiu grupės skundu kreipėsi į teismą 2022-11-24, todėl laikytina, kad termino kreiptis į teismą nepraleido.

Dėl pareiškėjų fizinių asmenų ir juridinio asmens teisės ginti viešąjį interesą bei suinteresuotumo byloje

ABTĮ 5 straipsnio 3 dalies 1 punktą ir 23 straipsnio 1 dalį, visi viešojo administravimo subjektų priimti aktai, nepaisant tų aktų formos, taip pat veiksmai (neveikimas), sukeliantys asmeniui teisines pasekmes, t. y. darantys įtaką asmenų teisėms ar įstatymų saugomiems interesams, gali būti skundžiami teismui. Remiantis šiomis teisės normomis, administraciniams teismams priskirta nagrinėti administracines bylas dėl viešojo administravimo subjektų priimtų teisės aktų, taip pat veiksmų (neveikimo), darančių įtaką asmenų teisėms ar įstatymų saugomiems interesams, teisėtumo (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2009 m. liepos 10 d. nutartį administracinėje byloje Nr. AS146-391/2009, 2018 m. rugpjūčio 7 d. nutartį administracinėje byloje Nr. AS-554-629/2018, 2019 m. spalio 16 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eAS-612-822/2019).

Pažymėtina, kad įstatymai įtvirtina galimybę prokurorui, viešojo administravimo subjektui, organizacijai ar fiziniam asmeniui kreiptis į teismą ir su pareiškimu dėl viešojo intereso arba valstybės, savivaldybės ir asmenų teisių bei įstatymų saugomų interesų gynimo. Pagal ABTĮ 5 straipsnio 3 dalies 2 punkte ir 55 straipsnio 1 dalyje įtvirtintą reguliavimą, viešasis interesas teisme gali būti ginamas tik esant dviem sąlygoms: viešieji interesai ginami tik įstatymų numatytiems subjektams kreipiantis į teismą ir tik įstatymų numatytais atvejais. Bylą nagrinėjantis teismas, spręsdamas dėl viešojo intereso pažeidimo, kiekvienu atveju patikrina, ar subjektas, kuris kreipiasi į teismą, turi įstatyme numatytus įgaliojimus ginti viešąjį interesą. Jei tokia teisė įstatymu nesuteikta, teismas negali konstatuoti į teismą besikreipusio asmens materialinio suinteresuotumo ir tenkinti jo reikalavimą apginti viešąjį interesą. Be minėtų dviejų sąlygų teismų praktikoje nurodoma ir prielaida kreiptis dėl viešojo intereso gynimo, tai – viešojo intereso buvimas (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2013 m. rugpjūčio 19 d. išplėstinės teisėjų kolegijos nutartį administracinėje byloje Nr. A502-580/2013, 2019 m. balandžio 17 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eAS-224-438/2019, 2019 m. spalio 16 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eAS-612-822/2019).

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikoje pažymima, kad viešuoju interesu laikytinas ne bet koks teisėtas asmens ar grupės asmenų interesas, o tik toks, kuris atspindi ir išreiškia pamatines visuomenės vertybes, kurias įtvirtina, saugo ir gina Lietuvos Respublikos

Konstitucija. Todėl kiekvienu atveju, kai kyla klausimas, ar tam tikras interesas laikytinas viešuoju, būtina nustatyti aplinkybę, kad, nepatenkinus tam tikro asmens ar grupės asmenų intereso, būtų pažeistos Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtintos, jos saugomos ir ginamos vertybės (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2008 m. liepos 25 d. išplėstinės teisėjų kolegijos nutartį administracinėje byloje Nr. A146-335/2008, 2017 m. kovo 7 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-1418-575/2017).

Asmens teisė į sveikatos apsaugą ir sveiką aplinką užtikrinama Lietuvos Respublikos Konstitucijos 53 ir 54 straipsniuose, kuriuose, be kitų nuostatų, įtvirtinta valstybės pareiga rūpintis žmonių sveikata, valstybės ir visos visuomenės pareiga saugoti aplinką nuo kenksmingų poveikių, nustatyti pagrindiniai Lietuvos valstybės aplinkos apsaugos politikos tikslai bei kryptys. Aiškindamas šias nuostatas, Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas yra nurodęs, kad Konstitucijos 54 straipsnio 1 dalyje suformuluotas vienas iš valstybės veiklos tikslų – užtikrinti žmonių teises į sveiką ir švarią aplinką (Konstitucinio Teismo 1998 m. birželio 1 d. nutarimas). Iš Konstitucijos 54 straipsnio kyla pareigos ir visiems Lietuvos Respublikos teritorijoje esantiems asmenims: jie privalo susilaikyti nuo tokių veiksmų, kuriais būtų daroma žala žemei, jos gelmėms, vandeniui, orui, augalijai ir gyvūnijai (Konstitucinio Teismo 2005 m. gegužės 13 d. nutarimas).

Pagal Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo 7 straipsnio 2 dalį, suinteresuota visuomenė turi teisę Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka kreiptis į teismą dėl viešojo intereso gynimo užginčijant sprendimų, veiksmų ar neveikimo aplinkos ir jos apsaugos bei gamtos išteklių naudojimo srityje materialinį ar procesinį teisėtumą. Aplinkos apsaugos įstatymo 1 straipsnio 22 punkte nustatyta, jog suinteresuota visuomenė – vienas arba daugiau fizinių ar juridinių asmenų, kuriems daro arba gali daryti poveikį sprendimai, veiksmai ar neveikimas aplinkos ir jos apsaugos bei gamtos išteklių naudojimo srityje arba kurie yra suinteresuoti šių sprendimų procesu. Pagal šią apibrėžtį, asociacijos ir kiti viešieji juridiniai asmenys (išskyrus valstybės ar savivaldybės, jų institucijų įsteigtus juridinius asmenis), kurie įsteigti teisės aktų nustatyta tvarka ir skatina aplinkos apsaugą, visais atvejais laikomi suinteresuotais asmenimis.

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo išplėstinė teisėjų kolegija 2013 m. rugsėjo 23 d. sprendime administracinėje byloje Nr. A520-211/2013, vertindama, ar kaimo bendruomenė (asociacija) kilusiame ginče dėl sprendimo, kuriuo patvirtinti žemės sklypų detalieji planai, teisėtumo ir pagrįstumo turi teisę ginti viešąjį interesą Orhuso konvencijos pagrindu, yra pažymėjusi, jog Lietuvos Respublikos teisės aktai nenustato asociacijai jokių specifinių reikalavimų, susijusių su asociacijų kreipimusi į teismą dėl viešojo intereso gynimo (tokių kaip narių skaičius, geografinė teritorija, įsisteigimo momentas ir pan.), tačiau išskyrė kriterijus, kuriais remiantis nustatytina, ar pareiškėjas (kaimo bendruomenė) laikytinas suinteresuota visuomene, turinčia teisę kreiptis į teismą: 1) asociacija (nevyriausybinė organizacija) įsteigta teisės aktų nustatyta tvarka, veikianti pagal Lietuvos Respublikos įstatymų reikalavimus; 2) ji skatina aplinkos apsaugą, padeda spręsti kraštotvarkos problemas.

Šios naujos teisės aiškinimo ir taikymo taisyklės Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo išplėstinės teisėjų kolegijos 2013 m. rugsėjo 23 d. sprendime administracinėje byloje Nr. A520-211/2013 buvo suformuotos atsižvelgiant į 2003 m. gegužės 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, nustatančios visuomenės dalyvavimą rengiant tam tikrus su aplinka susijusius planus ir programas ir iš dalies keičiančios Tarybos direktyvas 85/337/EEB ir 96/61/EB ryšium su visuomenės dalyvavimu ir teise kreiptis į teismą (2003/35/EB) (toliau – ir Direktyva 2003/35/EB), tikslus (prisidėti prie įsipareigojimų, atsirandančių pagal Orhuso konvenciją, įgyvendinimo, pirmiausia: a) nustatant visuomenės dalyvavimą rengiant tam tikrus su aplinka susijusius planus ir programas; b) gerinant visuomenės dalyvavimą ir įtvirtinant nuostatas dėl teisės kreiptis į teismus pagal Tarybos direktyvas 85/337/EEB ir 96/61/EB.)

Remiantis Direktyvos 2003/35/EB 3 straipsniu „suinteresuota visuomenė“ – tai visuomenė, kuriai turėjo ar gali turėti poveikio 2 straipsnio 2 dalyje nurodyta sprendimų aplinkos klausimais priėmimo tvarka arba kuri yra suinteresuota ta tvarka; šiame apibrėžime nevyriausybinės organizacijos, skatinančios aplinkos apsaugą ir atitinkančios reikalavimus pagal nacionalinę teisę, yra laikomos suinteresuotomis. Taigi Direktyva 2003/35/EB nenustato nevyriausybinėms organizacijoms jokių kitų reikalavimų, išskyrus tuos, kurie yra nurodyti (skatinti aplinkos apsaugą ir atitikti reikalavimus pagal nacionalinę teisę). Būtent šios taisyklės ir buvo akcentuotos Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo išplėstinės teisėjų kolegijos 2013 m. rugsėjo 23 d. sprendime administracinėje byloje Nr. A520-211/2013.

Pagal Lietuvos Respublikos juridinių asmenų registro išplėstinio išrašo duomenis nustatyta, jog pareiškėjas viešoji įstaiga „Viešojo intereso gynimo fondas“ įregistruotas 2003 metų spalio 1 d., jo tikslai: kultūros ir gamtos išsaugojimas; nacionalinio, pilietinio ir kultūrinio identiteto vystymas; pilietinis ugdymas, profesinis tobulinimas; savanoriškos veiklos skatinimas ir organizavimas; socialinė pagalba; vietos bendruomenių vystymas; aplinkos, žmogaus ir pilietinių teisių apsauga bei viešojo intereso gynimas. Pareiškėja nurodė, kad jos tikslai ir veiklos rūšys apima visus galimus tikslus bei veiklos rūšis suteikiančius teisę juridiniam asmeniui veikti aplinkos apsaugą skatinančioje srityje.

Pareiškėja Viešojo intereso gynimo fondas yra laikytinas juridiniu asmeniu, kuris skatina aplinkos apsaugą, taigi turi Aplinkos apsaugos įstatymo 7 straipsnio 2 dalyje nustatytą teisę kreiptis į teismą dėl viešojo intereso gynimo užginčijant sprendimų, veiksmų ar neveikimo aplinkos ir jos apsaugos bei gamtos išteklių naudojimo srityje materialinį ar procesinį teisėtumą.

LVAT yra nurodęs, kad sprendžiant, ar pareiškėjai Įstaiga ir Asociacija šiuo atveju turi teisę ginti viešąjį interesą, ginčydami administracinius aktus – Leidimus saugotinų medžių ir krūmų kirtimo, persodinimo ar kitokio pašalinimo, genėjimo darbams, pažymėtina, kad visuomeninės organizacijos, padedančios spręsti aplinkosaugos problemas, veikiančios pagal nacionalinių įstatymų reikalavimus, turi teisę ginti viešąjį interesą kreipiantis į administracinį teismą srityje, susijusioje su aplinkos elementais (oru, atmosfera, vandeniu, dirvožemiu, žeme, kraštovaizdžiu, gamtos objektais, biologine įvairove), t. y. visuomeninės organizacijos turi teisę ginti viešąjį interesą tik šia apimtimi (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2004 m. birželio 26 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A7-720/2004, 2004 m. lapkričio 5 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A8-988/2004, 2008 m. vasario 29 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-039-210/2008, 2011 m. spalio 10 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A525-2683-2011).

Orhuso konvencijos 9 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad „be to, ir nepažeidžiant šio straipsnio 1 ir 2 dalyse minimų peržiūros procedūrų, kiekviena Šalis užtikrina, kad visuomenės nariai, atitinkantys nacionalinėje teisėje nustatytus kriterijus, jeigu tokie yra, galėtų pasinaudoti administracinėmis arba teisminėmis procedūromis privačių asmenų ir valstybės institucijų, pažeidžiančių su aplinka susijusias nacionalinės teisės nuostatas, veiksmams arba neveikimui užginčyti“. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas savo praktikoje yra ne vieną kartą nurodęs, kad ši Orhuso konvencijos nuostata neturi tiesioginio poveikio. Kitaip tariant, ji pati savaime ir tiesiogiai nesuteikia asmenims, taip pat ir pareiškėjui, teisės kreiptis į teismą. Šis klausimas ir toliau turi būti sprendžiamas pagal nacionalinėje teisėje nustatytus kriterijus, kaip tai ir numatyta Orhuso konvencijos 9 straipsnio 3 dalyje (žr., pvz., 2010 m. gruodžio 9 d. išplėstinės teisėjų kolegijos nutartį administracinėje byloje Nr. A556-393/2010, 2011 m. spalio 10 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A525-2683/2011, 2013 m. rugsėjo 23 d. išplėstinės teisėjų kolegijos sprendimą administracinėje byloje Nr. A520-211/2013 ir kt.). Taigi, pripažinus, kad nagrinėjamoje byloje pareiškėjai Įstaiga ir Asociacija turi teisę kreiptis į teismą pagal nacionalinėje teisėje nustatytus kriterijus (ABTĮ 5 str. 3 d. 2 p., 55 str. 1 d., Aplinkos apsaugos įstatymo 7 str. 2 d., 1 str.

22 p.), pripažintina ir tai, kad jie turi teisę kreiptis į teismą ir pagal Orhuso konvencijos 9 straipsnio 3 dalį.

Nagrinėjamoje byloje pareiškėja Viešojo intereso gynimo fondas, kaip asociacija, kuri skatina aplinkos apsaugą, pagrindė savo (asociacijos) suinteresuotumą, susijusį su viešojo intereso (aplinkos apsaugos) gynimu.

Kuomet yra sprendžiami su gatvių tiesimu, remontu ir rekonstrukcija bei medžių kirtimu susiję klausimai, pareiškėjams įgaliojimai ginti viešąjį interesą suteikti, nes būtent tokia praktika yra formuojama nagrinėjant ginčą dėl asmenų teisės kreiptis į teismą dėl leidimų saugotinų medžių ir krūmų kirtimo, persodinimo ar kitokio pašalinimo, genėjimo darbams panaikinimo (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2020 m. lapkričio 25 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-2249-756/2020).

Be to, Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2021 m. lapkričio 24 d. nutartimi administracinėje byloje Nr. eA-2757-602/2021 nurodė, jog pripažinus, kad nagrinėjamoje byloje pareiškėja viešoji įstaiga „Viešojo intereso gynimo fondas“ turi teisę kreiptis į teismą pagal nacionalinėje teisėje nustatytus kriterijus (ABTĮ 5 str. 3 d. 2 p., 55 str. 1 d., Aplinkos apsaugos įstatymo 7 str. 2 d., 1 str. 22 p.), pripažintina ir tai, kad jie turi teisę kreiptis į teismą ir pagal Orhuso konvencijos 9 straipsnio 3 dalį.

Grupės skundo pareiškėjai fiziniai asmenys skunde laikosi pozicijos, kad skundas yra tiek viešojo intereso, tiek privataus intereso pobūdžio. Teigia, jog vadovaujantis nacionalinių teisės aktų nuostatomis, jie yra laikytini suinteresuota visuomene. Teritorijos planavimas susijęs su aplinkinių gyventojų naudojamos gyvenamosios aplinkos žaliųjų plotų koregavimu, daro įtaką bei keičia pareiškėjų gyvenamąją aplinką – tiek kraštovaizdį, tiek kasdienio naudojimosi susiformavusia gamtine aplinka galimybes – ir taip veikia jų aplinkos būklę bei pažeidžia jų teisę į sveiką ir švarią aplinką.

Kaip minėta, 1998 m. birželio 25 d. Orhuse priimtos Konvencijos dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimant sprendimus ir teisės kreiptis į teismus *aplinkosaugos klausimais* (Orhuso konvencija), kuri ratifikuota 2001 m. liepos 10 d. įstatymu ir Lietuvoje įsigaliojo 2002 m. balandžio 28 d., preambulės septintoje konstatuojamojoje dalyje pripažįstama, kad kiekvienas asmuo turi teisę gyventi tinkamoje jo sveikatai bei gerovei aplinkoje, privalo individualiai ir kartu su kitais saugoti aplinką bei gerinti jos būklę dėl dabartinių ir būsimų kartų gerovės. Vadovaujantis Orhuso konvencijos 9 straipsnio 2 dalimi, visuomenės, kuriai daro arba gali daryti įtaką aplinkos srityje priimami sprendimai arba kuri yra suinteresuota sprendimų aplinkos srityje priėmimo procesu (suinteresuotos visuomenės), nariai, siekdami teisiškai užginčyti sprendimo, veiksmo ar neveikimo, patenkančio į Orhuso konvencijos 6 straipsnio taikymo sritį, teisėtumą, nacionalinės teisės aktų užtikrinta tvarka turi teisę kreiptis į teismą dėl priimto sprendimo pakartotinio nagrinėjimo. Pagal Orhuso konvencijos 9 straipsnio 3 dalį visuomenės nariams, atitinkantiems nacionalinėje teisėje nustatytus kriterijus (jeigu tokie yra), turi būti sudaryta galimybė pasinaudoti administracinėmis arba teisminėmis procedūromis su aplinka susijusias nacionalinės teisės nuostatas pažeidžiančių privačių asmenų ir valstybės institucijų veiksmams arba neveikimui užginčyti.

Pagal Orhuso konvencijos 2 straipsnio 5 dalį suinteresuota visuomenė – tai visuomenė, kuriai daro įtaką arba gali daryti įtaką aplinkosaugos srityje priimami sprendimai arba kuri yra suinteresuota sprendimų priėmimo procesu; pagal šią apibrėžtį nevyriausybinės organizacijos, padedančios spręsti aplinkosaugos problemas ir veikiančios pagal nacionalinių įstatymų reikalavimus, laikomos suinteresuotomis organizacijomis.

Nagrinėjamam ginčui aktualios yra ir Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo nuostatos. Pareiškėjai laikosi pozicijos, kad remiantis Aplinkos apsaugos įstatymo normomis jie pripažintini suinteresuota visuomene. Aplinkos apsaugos įstatymo 1 straipsnio 22 dalis teigia, kad

suinteresuota visuomenė – vienas arba daugiau fizinių ar juridinių asmenų, kuriems daro arba gali daryti poveikį sprendimai, veiksmai ar neveikimas aplinkos ir jos apsaugos bei gamtos išteklių naudojimo srityje arba kurie yra suinteresuoti šių sprendimų procesu.

Vadovaujantis Aplinkos apsaugos įstatymo 7 straipsnio 1 dalimi vienas arba daugiau fizinių ar juridinių asmenų, suinteresuota visuomenė turi teisę: 1) nustatyta tvarka gauti informaciją apie aplinką; 2) nustatyta tvarka dalyvauti planuojamos ūkinės veiklos atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo ir poveikio aplinkai vertinimo procesuose ir teikti pasiūlymus; 3) reikalauti, kad būtų nutrauktas kenksmingas ūkinės veiklos poveikis aplinkai; 4) organizuoti ir dalyvauti vykdant visuomeninę aplinkos kontrolę; 5) reikalauti, kad valstybės valdžios ir valdymo institucijos organizuotų aplinkosauginį švietimą ir mokymą, taip pat nevaržomai skleisti aplinkos apsaugos idėjas; 6) Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka paduoti skundą (prašymą), reikalaudami imtis atitinkamų veiksmų, kad būtų išvengta ar sumažinta žala aplinkai arba atkurta iki pradinės aplinkos būklė, ir reikalaudami nubausti asmenis, kaltus dėl kenksmingo poveikio aplinkai, ir pareigūnus, kurių priimti sprendimai ar veiksmai (neveikimas) pažeidė piliečių, suinteresuotos visuomenės, kitų juridinių ir fizinių asmenų teises ar įstatymų saugomus interesus; 7) lankytis gamtinėse teritorijose, išskyrus tas, kurių lankymas draudžiamas ar ribojamas; 8) Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka kreiptis į teismą, jeigu mano, kad jo (jų) prašymas, pateiktas teisės aktų, reglamentuojančių teisę gauti informaciją apie aplinką, nustatyta tvarka, buvo neteisėtai atmestas, į jį buvo iš dalies ar visiškai netinkamai atsakyta arba į prašymą deramai neatsižvelgta pagal teisės aktus, reglamentuojančius teisę gauti informaciją apie aplinką. Suinteresuota visuomenė turi teisę Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka kreiptis į teismą dėl viešojo intereso gynimo užginčijant sprendimų, veiksmų ar neveikimo aplinkos ir jos apsaugos bei gamtos išteklių naudojimo srityje materialinį ar procesinį teisėtumą (Aplinkos apsaugos įstatymo 7 straipsnio 2 dalis).

Įvertinus aukščiau nurodytą teisinį reglamentavimą konstatuotina, jog pareiškėjai fiziniai asmenys laikytini suinteresuota visuomene ir turi teisę kreiptis į teismą siekiant užginčyti sprendimus, veikimą ar neveikimą aplinkosaugos srityje. Dalis pareiškėjų fizinių asmenų grupės skundu ir patikslintu grupės skundu objektyviai pagrindė, jog skundžiami atsakovės sprendimai, galimai pažeidžia jų subjektines teises į sveiką ir švarią aplinką ar interesus, kadangi į bylą pateikti Nekilnojamojo turto registro išrašai patvirtina, jog jie turi nekilnojamojo turto ir gyvena ginčo teritorijoje.

2023 m. balandžio 17 d. prašyme dėl grupės pareiškėjų papildymo nurodė, kad teisminis ginčas yra susijęs su daugelio Šiaulių gyventojų naudojamos gyvenamosios aplinkos poreikiu į žaliųjų plotų Šiaulių mieste išsaugojimą. Taip pat teisminis ginčas yra susijęs su dalies pareiškėjų (kurie aktualioje teritorijoje tiesiogiai gyvena ir (arba) valdo nekilnojamąjį turtą) subjektinių teisių pažeidimu, kadangi atsakovas, atsisakydamas atlikti teritorijų planavimo procedūras pagal Šiaulių miesto Bendrojo plano sprendinius, daro tiesioginę įtaką šių pareiškėjų subjektinėms teisėms bei pareiškėjų gyvenamajai bei gamtinei aplinkai, kraštovaizdžiui bei kasdienio naudojimosi įpročiams. Tokiu būdu šis teisinis ginčas daro tiesioginę įtaką Pareiškėjų teisėtiems interesams, nes gali tiesiogiai paveikti jų aplinkos būklę, koreguojant jų galimybes naudotis sveika ir švaria aplinka. Prie 2023-04-17 prašymo pridėta lentelė ir pareiškimai, iš kurių matyti pareiškėjų gyvenamosios vietos adresai. Dauguma grupės pareiškėjų gyvenamoji vieta nurodyta Šiaulių mieste.

Kartu pažymėtina, kad LVAT 2023-02-15 nutartimi administracinėje byloje Nr. eA-136-415/2023 nurodė, kad teisė į saugią ir švarią aplinką <...> teisė į poilsiui ir rekreacijai skirtų miesto teritorijų išsaugojimą nuo beatodairiško (neproporcingo) urbanizacijos poveikio, yra konstitucinė teisė, garantuojama visiems asmenims, ji suteikiama nereikalaujant atitikties specialiems reikalavimams (pvz., turėti nuosavybės teises, priklausyti aplinkosaugos teises ginančiam subjektui ar atitikti panašias sąlygas), todėl pažeidimo atveju teismo turi būti ginama.

Savivaldybės teritorijoje esančių želdynų, želdinių apsauga, tvarkymas ir kūrimas priskiriamas prie savarankiškųjų savivaldybės funkcijų (Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 26 punktas).

Be to, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 4 straipsnio 9 punkte (redakcija, galiojusi iki 2023-01-01) numatyta, kad savivaldybės institucijos sudaro sąlygas savivaldybės gyventojams tiesiogiai dalyvauti rengiant ir svarstant sprendimų projektus, organizuojant apklausas, susirinkimus, sueigas, viešą peticijų nagrinėjimą, skatina kitas pilietinės iniciatyvos formas.

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo išplėstinė teisėjų kolegija 2015 m. liepos 9 d. nutartyje, priimtoje administracinėje byloje Nr. eA-1245-662/2015, ir 2021 m. balandžio 7 d. nutartyje administracinėje byloje Nr. eA-1420-520/2021, nurodė, kad viešojo administravimo subjektai priimdami sprendimus privalo konsultuotis su visuomenės interesams tam tikroje srityje atstovaujančiomis organizacijomis (asociacijų, profesinių sąjungų, kitų nevyriausybinių organizacijų atstovais), jei priimamas sprendimas yra susijęs su bendrais teisėtais visuomenės interesais, o įstatymų numatytais atvejais – ir su gyventojais ar jų grupėmis (Viešojo administravimo įstatymo 7 straipsnio 1 dalis).

Lietuvos Respublikos želdynų įstatymo (redakcija, galiojusi nuo 2021-11-01 iki 2023-01-04) 5 straipsnio 2 dalies 2, 3 ir 13 punktuose numatyta, kad savivaldybių vykdomosios institucijos organizuoja želdynų ir želdinių, neatsižvelgiant į žemės, kurioje jie yra, nuosavybės formą, inventorizavimą ir apskaitą, teikia ir tvarko želdynų ir želdinių erdvinius duomenis Topografijos ir inžinerinės infrastruktūros informacinėje sistemoje; organizuoja ir (ar) vykdo savivaldybės želdynų ir želdinių teritorijose esančių želdynų ir želdinių apsaugą, priežiūrą ir tvarkymą, būklės stebėseną, želdynų kūrimą ir želdinių veisimą; informuoja visuomenę apie numatomus želdynų kūrimo, viešųjų želdynų ir želdinių tvarkymo darbus, želdynų ir želdinių inventorizavimą, priimtus sprendimus ir išduotus leidimus kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti saugotinus želdinius, einamąjį ir perspektyvinį sodmenų poreikį, atliktas želdynų ir želdinių būklės ekspertizes, želdinių atkuriamosios vertės kompensacijų lėšų panaudojimą, vadovaudamosi asmens duomenų apsaugą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimais.

Be to, fiziniai asmenys, juridiniai asmenys ar jų padaliniai, kitos organizacijos ar jų padaliniai turi planavimo iniciatyvos teisę (toliau – planavimo iniciatoriai) ir gali Vyriausybės nustatyta tvarka ir sąlygomis tik savo valia ir sprendimu teikti savivaldybei ar kitų įstatymų nustatytiems specialiojo teritorijų planavimo organizatoriams pasiūlymus dėl vietovės lygmens teritorijų planavimo dokumentų rengimo, keitimo ar koregavimo ir (ar) finansavimo, šio įstatymo 28 straipsnio 7 dalyje nurodytais atvejais – dėl savivaldybės lygmens bendrojo plano koregavimo (Teritorijų planavimo įstatymo 6 straipsnio 3 dalis). Kreiptis į sprendimus priėmusią instituciją ar teismą turi teisę asmenys, kurių teisės ir teisėti interesai yra pažeisti, taip pat šių asmenų skundų ar pranešimų pagrindu arba savo iniciatyva – pagal kompetenciją teritorijų planavimo valstybinę priežiūrą atliekančios institucijos, kiti viešojo administravimo subjektai, suinteresuotos visuomenės atstovai, gindami visuomenės (viešąjį) interesą (Teritorijų planavimo įstatymo 49 straipsnio 1 dalis).

Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo (toliau – ir PAV įstatymo) 15 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad suinteresuota visuomenė turi teisę kreiptis į teismą ginčydama sprendimų, veiksmų ar neveikimo atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo ir poveikio aplinkai vertinimo srityse materialinį ar procesinį teisėtumą.

Želdynų kūrimo, viešųjų želdynų ir želdinių tvarkymo darbai yra susijęs su bendrais teisėtais visuomenės interesais ir turi svarbią reikšmę gyventojų bendruomenės daliai. Taigi, visi pareiškėjai turi ir turėjo teisę dalyvauti priimamų sprendimų dėl viešųjų želdynų ir želdinių procese ginčo teritorijoje, gaunat informaciją ir teikiant pasiūlymus. Atsižvelgiant į nustatytų teisinių ir faktinių aplinkybių visumą, grupės skundo pareiškėjai turi pakankamą interesą nagrinėjamoje byloje ir turėjo teisę kreiptis į teismą.

Dėl pareiškėjų reikalavimo panaikinti atsakovės 2022-10-24 sprendimą Nr. (6.30.)SG-1112

Dalis pareiškėjų fizinių asmenų prašymu (kurį pasirašė daugiau nei 100 fizinių asmenų) kreipėsi 2022-08-25 į atsakovę su prašymu: 1) atlikti pakartotinę visų želdynų ir želdinių inventorizaciją (kadangi atlikta inventorizacija su trūkumais) ir atlikti želdinių būklės ekspertizę teritorijoje tarp Traidenio g. ir Lizdeikos g., Šiauliuose, sudarant nepriklausomą komisiją į kurią būtų įtraukti Aplinkos apsaugos agentūros atestuoti nepriklausomi želdynų ir želdinių ekspertai iš Lietuvos dendrologų draugijos, Valstybinės miškų tarnybos atstovai, suinteresuotos Šiaulių m. visuomenės atstovai; 2) pakartotinai įvardinti ir pateikti K. Aukseliui iškeltus tikslus ir uždavinius atliekant želdinių inventorizaciją minėtame sklype.

Atsakovė, gavusi 2022-08-25 grupės Šiaulių miesto Traidenio, Lizdeikos, Žemynos gatvių gyventojų prašymą, 2022-09-28 informaciniu raštu Nr. (6.30.)SG-1030 „Dėl želdinių inventorizacijos Traidenio g. 10“ informavo pareiškėjus, jog dėl pateikto prašymo pakartotinai atlikti želdinių inventorizaciją ir ekspertizę ginčo žemės sklype raštu kreiptasi į Lietuvos Respublikos aplinkos ministeriją su paklausimu, ar Traidenio g. 10 sklypas atitinka Lietuvos Respublikos želdynų įstatyme numatytą viešojo želdyno ir želdinių sąvoką.

Atsakovė 2022-09-13 raštu Nr. S-3442 LR Aplinkos ministerijos klausė, ar ginčo žemės sklypas atitinka Želdynų įstatyme numatytą viešojo želdyno ir želdinių sąvoką ir ar Šiaulių miesto savivaldybės administracija privalo žemės sklype atlikti želdinių ekspertizę.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija 2022-09-20 raštu Nr. D8(E)-4845 „Dėl želdinių ekspertizės“ atsakė, jog, vadovaujantis Želdynų įstatymo 2 straipsnio 17 dalyje apibrėžta viešųjų želdynų ir želdinių sąvoka, 23 straipsnio 2 dalyje nustatytais želdynų ir želdinių būklės ekspertizės privalomumo atvejais ir atsižvelgiant į Bendrojo plano sprendinius, ministerijos nuomone, žemės sklype esančių želdinių būklės ekspertizė nėra privaloma, nes ši teritorija pagal Bendrojo plano sprendinius nenumatyta visuomenės poreikiams skirtiems želdynams.

Ginčijamu Šiaulių miesto savivaldybės administracijos 2022-10-24 sprendimu Nr. (6.30.)SG-1112 „Dėl želdinių ekspertizės Traidenio g. 10“ daliai pareiškėjams buvo atsakyta, jog atsižvelgiant į tai, kad ginčo žemės sklypas tiek pagal Bendrojo plano, tiek pagal Bendrojo plano dalies „Kraštovaizdžio ir nekilnojamojo kultūros paveldo tvarkymas“ koregavimo specialiojo plano (TPDR Nr. T00082837), patvirtinto Šiaulių miesto savivaldybės tarybos 2018 m. gruodžio 27 d. sprendimu Nr. T-473 („Kraštovaizdžio spec. planas“), sprendinius patenka į gyvenamąją mažo užstatymo intensyvumo teritoriją, atsižvelgiant į LR Aplinkos ministerijos gautą atsakymą, želdinių ekspertizė nurodytoje teritorijoje nebus atliekama. Nurodyti K. Aukselio atliktos inventorizacijos trūkumai, kad jie pašalinti. Dėl K. Aukseliui keltų tikslų nurodė, kad buvo gautas atsakymas, tačiau jame nebuvo paminėta, kokie tikslai ir uždaviniai buvo iškelti specialistui atlikusiam inventorizaciją.

Pareiškėjai patikslintame skunde atsakovės sprendimo neteisėtumą dėl želdinių ekspertizės grindžia Želdynų įstatymo 23 straipsnio 2 dalies 3 punkte įtvirtinto reikalavimo nesilaikymu ir šios teisės normos pažeidimu. Pareiškėjai taip pat teigia, kad atsakovė pakartotinai turėjo atlikti želdinių inventorizaciją, kadangi patikrinus 2022-03-21 paskelbtos želdinių inventorizacijos duomenis, paaiškėjo, kad didžiulė medžių dalis Žemės sklype liko neinventorizuoti, o želdinių inventorizacija atlikta su reikšmingais trūkumais, kuriuos Suinteresuota visuomenė išdėstė savo 2022-08-25 prašyme dėl pakartotinės inventorizacijos ir želdinių būklės ekspertizės, atliktos inventorizacijos trūkumus pripažino ir pati atsakovė skundžiamame rašte.

Pagal Šiaulių miesto bendrąjį planą, patvirtintą Šiaulių miesto savivaldybės tarybos 2009 m. sausio 29 d. sprendimu Nr. T-1, Šiaulių miesto Bendrojo plano koregavimą, patvirtintą Šiaulių

miesto savivaldybės tarybos 2018 m. balandžio 5 d. sprendimu Nr. T-87 „Dėl Šiaulių miesto bendrojo plano koregavimo patvirtinimo“ (**toliau – ir Bendrasis planas**), teritorija, kurioje suformuotas Žemės sklypas, yra žymima teritorijos indeksu: uGm-3; teritorijos pavadinimas ir charakteristika – gyvenamosios mažo užstatymo intensyvumo teritorijos; galimos pagrindinės tikslinės žemės naudojimo paskirtys ir naudojimo būdai: 1) miškų ūkio paskirtis; 2) kita paskirtis: gyvenamosios teritorijos, visuomeninės teritorijos, komercinių objektų teritorijos, inžinerinės infrastruktūros teritorijos, *viešo naudojimo teritorijos, rekreacinės teritorijos*. Taip pat svarbi ir Reglamentų lentelėje numatyta teritorijų struktūra, pvz. Ugm-2 atveju, ne mažiau kaip 20 procentų teritorijos turi sudaryti viešo naudojimo teritorijos, želdymai (parkai, skverai) (Teritorijų planavimo specialisto-teismo eksperto Gintauto Tiškaus 2023-11-20 ekspertinė išvada).

Nagrinėjamu 3,6935 ha dydžio žemės sklypo Traidenio g. 10 atveju, kuris užima tik dalį tvarkymo zonos uGm-3, tvarkymo zona, įvardinta, kaip Gyvenamosios mažo užstatymo intensyvumo teritorijos patenka ir į Gamtinį karkasą (sutartiniai ženklai 3 pav.). Šiuo atvejų būtina vertinti ne tik Šiaulių miesto teritorijos bendrojo plano sprendinius, bet ir kitus teisės aktus (Teritorijų planavimo specialisto-teismo eksperto Gintauto Tiškaus 2023-11-20 ekspertinė išvada).

Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo 21 str. nurodyti gamtinio karkaso nustatymo tikslai: 1) sukurti vientisą gamtinio ekologinio kompensavimo teritorijų tinklą, užtikrinantį kraštovaizdžio geoekologinę pusiausvyrą ir gamtinius ryšius tarp saugomų teritorijų, sudaryti prielaidas biologinei įvairovei išsaugoti; 2) sujungti didžiausią ekologinę svarbą turinčias buveines, jų aplinką bei gyvūnų ir augalų migracijai reikalingas teritorijas; 3) saugoti gamtinį kraštovaizdį ir gamtinius rekreacinius išteklius; 4) didinti šalies miškingumą; 5) optimizuoti kraštovaizdžio urbanizacijos bei technogenizacijos ir žemės ūkio plėtrą. Gamtinio karkaso nuostatuose, patvirtintuose Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. vasario 14 d. įsakymu Nr. D1-962 (redakcija, galiojusiu nuo 2017-10-28 iki 2023-08-24), 8 punkte nurodyta, kad perstatant, pertvarkant kompaktiškai užstatytas (pažeistas, stipriai pažeistas (degraduotas)) gamtinio karkaso teritorijas miestuose, miesteliuose, kitose urbanizuotose ar urbanizuojamose teritorijose, išsaugomi esami pavieniai medžiai ir (ar) jų grupės, želdiniai, kiti natūralūs paviršiai, užtikrinamas ne mažesnio už nustatytas normas atskirųjų ir priklausomųjų želdynų ploto įveisimas, vykdomi vandens telkinių atkūrimo, teritorijų ir akvatorijų išvalymo nuo užteršimo ir kiti darbai, skirtgamtinio kraštovaizdžio ir jo vertybių apsaugai užtikrinti. Pagal šių Nuostatų 10 punktą, gamtinio karkaso teritorijose, kurias pagal savivaldybių ir jų dalių (miestų, miestelių) bendruosius planus numatyta urbanizuoti, turi būti įgyvendinamos kompleksinių ir specialiųjų teritorijų planavimo dokumentų nuostatos, saugomų teritorijų tvarkymo planų sprendiniais nustatytos gamtinio karkaso kraštovaizdžio apsaugos ir tvarkymo priemonės, nurodytos Nuostatų 20 punkte. Jei šių sprendinių nėra, keičiant žemės paskirtį iš žemės ūkio į kitą (formuojant gyvenamąsias, pramonės ir sandėliavimo, komercinės paskirties objektų, rekreacines teritorijas), įvertinant Nuostatų 19.2, 21, 22 punktų reikalavimus, formuojamos besijungiančios, 50 procentų planuojamos teritorijos užimančios gamtinio karkaso struktūros, kurias gali sudaryti priklausomieji želdynai, vandens telkiniai ir jų dalys, miškų ūkio paskirties žemės sklypai (žemės ūkio paskirties sklype buvusios miško naudmenos), kitos paskirties žemės sklypuose esantys atskirieji (rekreaciniai, apsauginiai, ekologiniai) želdynai.

Šiaulių miesto teritorijos bendrasis planas buvo koreguotas 2018-12-27 Šiaulių miesto savivaldybės tarybos sprendimu Nr. 473 (bendrojo plano dalis ,,Kraštovaizdžio ir nekilnojamojo kultūros paveldo tvarkymas”). Gamtinio karkaso teritorijos aprašytos Aiškinamojo rašto skyriuje 2.1.2., kurio 8. dalyje parašyta (10 psl.) – Visais atvejais gamtinio karkaso teritorijose turi būti saugomas natūralus kraštovaizdžio pobūdis, palaikoma ir didinama gamtinė įvairovė, vykdomi ir skatinami rekultivacijos bei renatūralizacijos darbai, kurie užtikrintų kraštovaizdžio ekologinę pusiausvyrą ir ekosistemų stabilumą, atkurtų pažeistas ekosistemas. Teritorijų planavimo

dokumentų registre buvo registruotas ir Šiaulių miesto tarybos 1996 m. rugsėjo 26 d. sprendimu Nr. 151 patvirtintas Naujojo medelyno ir pietinio pramonės rajono gyvenamojo kvartalo detalusis planas (TPDR Nr. T00037710). Iš TPDR šis dokumentas buvo išregistruotas 2022-04-11 (ištrauka iš TPDR Teritorijų planavimo dokumentų kortelės, 4 pav.) (Teritorijų planavimo specialisto-teismo eksperto Gintauto Tiškaus 2023-11-20 ekspertinė išvada).

Bendrojo plano Sprendinių konkretizavimas 4.4. skyriuje „Žaliųjų plotų sistema“ dalyje „Žaliųjų plotų sistemos vystymo sprendiniai“ nurodyta, jog Šiaulių miesto teritorijos bendrojo plano sprendiniuose planuojama žaliųjų plotų sistema nustatoma: maksimaliai išsaugant miesto gamtinę aplinką ir žalio miesto įvaizdį bei toliau jį stiprinant (7 p. (1)); sustabdant statybų skverbimąsi į gamtosauginiu požiūriu reikšmingas gamtinio karkaso teritorijas - regioninės svarbos geoekologinės takoskyrą [...], miško medynais ir kitais želdiniais apaugusias teritorijas, ypatingą dėmesį skiriant įtraukimui į žaliųjų plotų sistemą tų gamtinio karkaso teritorijų, kurios yra išlaikiusios natūralaus arba sąlyginai natūralaus kraštovaizdžio pobūdį (7 p. (2)); formuojant atskiruosius rekreacinės paskirties želdynus naujai įsavinamose miesto zonose ir įjungiant juos į esamą žaliųjų plotų sistemą (7 p. (3)). Taip pat Bendrojo plano Sprendinių konkretizavimo dalyje 4.4. skyriaus 8 punkte nurodyta, kad Šiaulių miesto teritorijos bendrojo plano sprendiniuose, kaip savarankiški miesto struktūros elementai, žaliųjų plotų sistemą formuoja: miškai – miško parkai ir miesto miškai (miškų ūkio paskirties žemė), atskirieji želdynai – parkai, skverai, miesto sodai, žaliosios jungtys bei apsauginės ir ekologinės paskirties želdynai (kitos paskirties žemė, bendro naudojimo teritorijos).

Taip pat Bendrojo plano Sprendinių konkretizavimo dalyje 4.4. skyriaus 11 punkte nurodyta, kad sprendiniuose fiksuojamas praktiškai visų ,,Esamos būklės analizės ir vertinimo“ etape inventorizuotų ir lokalizuotų žaliųjų plotų teritorijų – miesto miškų, parkų, skverų ir kt. išsaugojimas. Žaliųjų plotų sistema teritoriškai žymiai plečiama ir papildoma naujais nariais: naujais rekreacinės paskirties želdynų (parkų, skverų), miesto miškų plotais, formuojamu žaliųjų jungčių, sukabinančių tarpusavyje daugumą želdynų bei lankytinų miesto vietų, tinklu.

Žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projekto aiškinamajame rašte (pateiktame kartu su skundu teismui) nurodyta, kad pertvarkomos teritorijos vieta ir plotas – Šiaulių miesto savivaldybė, Šiauliai, teritorija tarp Traidenio ir Lizdeikos gatvių, formuojama teritorija, kurios bendras plotas 3,6935 ha. *Pagal Šiaulių miesto bendrojo plano dalies ,,Kraštovaizdžio ir nekilnojamojo kultūros paveldo tvarkymas“ koregavimo spec. planą, patvirtintą 2018 m. gruodžio 27 d. Šiaulių miesto tarybos sprendimu Nr. T-473, sprendinius formuojamas žemės sklypas patenka į teritoriją uGm-3 t. y.* gyvenamosios mažo užstatymo intensyvumo teritorijos. uGm-3 zonai priskirtose teritorijose, galimos žemės paskirtys – miškų ūkio paskirtis, kita: gyvenamosios teritorijos, *visuomeninės paskirties teritorijos,* komercinės paskirties objektų teritorijos, susisiekimo ir inžinerinių komunikacijų aptarnavimo objektų teritorijos, susisiekimo ir inžinerinių tinklų koridorių teritorijos, bendro naudojimo teritorijos, *atskirųjų želdynų teritorijos, rekreacinės teritorijos. Žemės sklypas proj. Nr. 1 patenka į teritoriją Natura 2000 – BAST (buveinių apsaugai svarbios teritorijos). Visa formuojama teritorija yra gamtinio karkaso teritorijoje.*

Lietuvos Respublikos želdynų įstatymo 2 straipsnio 17 punkte nurodyta, kad viešieji želdynai ir želdiniai – savivaldybės želdynų ir želdinių teritorijose esantys želdynai ir želdiniai, skirti visuomenės poreikiams tenkinti, arba valstybinėje žemėje esantys atskirieji ir priklausomieji želdynai ir želdiniai, dėl kurių lankymo, apsaugos ir priežiūros tarp valstybinės žemės valdytojo ir savivaldybės vykdomosios institucijos sudaryta sutartis, taip pat privačioje žemėje esantys želdynai ir želdiniai, dėl kurių lankymo, apsaugos ir priežiūros tarp privačių želdynų ir želdinių savininkų ir savivaldybės vykdomosios institucijos sudaryta sutartis; Lietuvos universitetų botanikos sodai ir juose augantys želdiniai nepriskiriami viešiesiems želdynams ir želdiniams.

Lietuvos Respublikos želdynų įstatymo 6 straipsnyje numatyta, kad želdynų sistema planuojama savivaldybės lygmens ir (ar) vietovės lygmens kompleksinio ir specialiojo teritorijų planavimo dokumentuose, įvertinus vietovei būdingus gamtinius ir kultūrinius kraštovaizdžio elementus, istorinę raidą, urbanistinę erdvinę struktūrą, bendruosius teritorijų naudojimo ir apsaugos reikalavimus.

Atsižvelgiant į nurodytą faktinių aplinkybių visumą, teismas sprendžia, kad ginčo žemės sklypo teritorija atitinka viešųjų želdynų ir želdinių sąvoką, kadangi tai savivaldybės želdynų ir želdinių teritorijose esantys želdynai ir želdiniai, skirti visuomenės poreikiams tenkinti. Ši teritorija pagal Bendrojo plano sprendinius numatyta ne tik kaip gyvenamosios teritorijos, bet ir *visuomeninės paskirties teritorijos, bendro naudojimo teritorijos, atskirųjų želdynų teritorijos, rekreacinės teritorijos. Žemės sklypas proj. Nr. 1 patenka į teritoriją Natura 2000 – BAST (buveinių apsaugai svarbios teritorijos)*. Be to, kritiškai vertinta tai, kad atsakovas atsisakymą atlikti želdinių ekspertizę motyvuoja tuo, kad ginčo žemės sklypas neatitinka viešųjų želdynų ir želdinių sąvokos, kai tuo tarpu tame pačiame ginčo žemės sklype atlikta želdinių ir želdynų inventorizacija teritorijoje 2022 m. vasario – kovo mėnesiais.

Teismas pažymi, kad atsakovė skundžiamu 2022-10-24 sprendimu nepagrįstai nurodė, kad želdinių ekspertizė nebus atliekama, atsakovė turėjo vadovautis Lietuvos Respublikos želdynų įstatymo 23 straipsniu 2 dalimi, kurioje numatyta, kad želdynų ir želdinių būklės ekspertizė privaloma, kai:

1) numatoma pertvarkyti didesnius kaip 1 hektaro ploto viešuosius želdynus urbanizuotose teritorijose;

2) numatoma kirsti ar kitaip pašalinti iš augimo vietos gatvių želdinius ilgesniame kaip 100 m gatvės ruože, kai numatomame pertvarkyti gatvės ruože auga 10 ir daugiau saugotinų želdinių;

3) suinteresuotos visuomenės reikalavimu, kai pateikiamas rašytinis prašymas dėl numatomų tvarkyti viešųjų želdynų ir želdinių būklės ekspertizės atlikimo, kurį pasirašė ne mažiau kaip 100 asmenų, kai numatoma kirsti viešuosius želdinius miesto ar miestelio teritorijoje, arba kurį pasirašė ne mažiau kaip 40 asmenų, kai numatoma kirsti viešuosius želdinius kurorto ar kaimo teritorijoje.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija 2022-09-20 raštu Nr. D8(E)-4845 „Dėl želdinių ekspertizės“ atsakovei nurodė, kad siūlytina įvertinti Želdynų įstatymo 23 straipsnio 2 dalies 2 punkte nustatytos saugotinų želdinių (jei tokių yra Rašte nurodytame sklype) būklės ekspertizės privalomumo poreikį, tačiau tai skundžiamu sprendimu neįvertinta.

2022-08-25 prašyme pareiškėjai suabejojo atliktos inventorizacijos teisingumu, teigdami, kad buvo neapskaityta 15 vnt. eglių ir gana didelė dalis brandžių medžių (nedetalizuojant kokių), kad toks medžių neapskaitymas jiems kelia abejonių dėl inventorizaciją atlikusio specialisto kompetencijos ir jo šališkumo, todėl siekiant jas išsklaidyti, buvo prašoma atlikti pakartotinę inventorizaciją.

Atsakovė nurodė, kad, kaip ir nurodoma 2022-08-25 prašyme, 2022-07-21 Šiaulių miesto savivaldybės tarybos posėdžio salėje įvykusiame susitikime su pareiškėjais, administracijos direktoriui buvo įteiktas dokumentas su foto medžiaga (įvardijant tai 2 priedu), kuriame užfiksuoti faktai, kad į K. Aukselio atliktą inventorizaciją yra neįtraukta 15 brandžių eglių, augančių ties Žemynos g. 15 sklypo riba. Ši informacija buvo patikrinta ir pasitvirtino, kad paslaugos teikėjas neįtraukė šių želdinių į inventorizacijos medžiagą ne dėl kompetencijos trūkumo, šališkumo ar panašių aplinkybių, o dėl to, kad minėti medžiai auga ties Žemynos g. 15 sklypo riba, inventorizaciją atliekančiam specialistui dėl to manant, kad tai yra minėto sklypo gyventojų susodinti medžiai ir nepatenkantys į inventorizuojamą teritoriją. Paslaugos teikėjas buvo įpareigotas

be papildomo mokesčio informaciją papildyti, ką jis ir padarė, 2022-08-05 atsakovei pateikdamas atskirą papildomai inventorizuotų 16 vnt. eglių inventorizavimo kortelę.

Atsakovė pažymėjo, kad želdinių ir želdynų inventorizacija teritorijoje tarp Traidenio g. ir Lizdeikos g., Šiauliuose buvo atlikta 2022 m. vasario - kovo mėnesiais, inventorizaciją atlikusiam specialistui užpildant pavienių ir grupėje augančių medžių Želdynų ir želdinių inventorizavimo korteles pagal pridedamas teritorijos tarp Traidenio g. ir Lizdeikos gatvės pavienių medžių ir grupės medžių schemas. Įgyvendinant Želdynų įstatymo 15 straipsnio 2 dalies nuostatą ir 2022-03-21 Šiaulių miesto savivaldybės interneto svetainėje adresu https://www.siauliai.lt/list/view/zemes-ukis-zeldiniai-1 dalyje „Inventorizavimas ir stebėsena“ paskelbus pirminės inventorizacijos duomenis, vienas inventorizacijos medžiagos lapas nebuvo paviešintas (tikėtina dėl tos priežasties, jog tiesiog skenuojant dokumentą sulipo lapai), galimai dėl tos priežasties 2022-08-25 Pareiškėjų prašyme, be to, kad nebuvo apskaityta 15 vnt. eglių, nurodoma, kad neapskaityta ir gana didelė dalis brandžių medžių (pastebi, kad nei 2022-08-25 prašyme, nei Patikslintame skunde nėra nurodoma ir detalizuojama kokia tai, anot Pareiškėjų dalis medžių, nepateikiami jokie konkretūs duomenys, naudojamas tiesiog deklaratyvus teiginys). Šis techninis trūkumas buvo ištaisytas pilnai nuskenuotą inventorizacijos medžiagą paskelbiant Šiaulių miesto savivaldybės interneto svetainėje adresu https://www.siauliai.lt/list/view/zemes-ukis- zeldiniai-1. dalyje „Inventorizavimas ir stebėsena“, taip pat nurodytos nuorodos adresu yra skelbiama ir papildomai pagal Pareiškėjų 2022-07-21 susitikimo metu pateiktus duomenis atliktos papildomos inventorizacijos Želdynų ir želdinių inventorizavimo kortelė, kurioje fiksuoti apskaitytų 16 vnt. eglių duomenys, bei pridedama schema.

Želdynų įstatymo 15 straipsnis reglamentuoja, kad želdynų ir želdinių inventorizavimo ir apskaitos tikslas – surinkti, apibendrinti ir šio įstatymo 20 straipsnio 4 dalyje nustatyta tvarka viešinti *duomenis apie želdynų ir želdinių rūšinę sudėtį, plotus, želdinių parametrus, būklę, sudaryti sąlygas šiuos duomenis naudoti planuojant ir projektuojant želdynus, planuojant želdinių apsaugą, priežiūrą ir tvarkymą, vertinant želdynų plotų atitiktį teisės aktuose nustatytoms želdynų normoms ir nustatant želdynų ir želdinių būklės pokytį* (1 dalis). Želdynų ir želdinių inventorizavimo darbus organizuoja ir informaciją apie inventorizavimo darbus savivaldybių interneto svetainėse skelbia savivaldybių vykdomosios institucijos (2 dalis). Želdynai ir želdiniai inventorizuojami visoje savivaldybės teritorijoje, neatsižvelgiant į žemės, kurioje jie yra, nuosavybės formą. *Želdynai ir želdiniai inventorizuojami surenkant pagrindinius duomenis (želdinio rūšį, želdyno rūšinę sudėtį, plotą) apie neurbanizuotoje teritorijoje esančius želdynus ir želdinius, žaliųjų jungčių želdinius, privačioje žemėje esančius želdynus ir želdinius ir išsamius duomenis (be pagrindinių duomenų, surenkami duomenys apie želdinių kiekį, amžių, aukštį, skersmenį, būklę, tvarkymo priemones) apie viešųjų atskirųjų ir priklausomųjų želdynų, viešųjų ir konfesinių kapinių, kelių, gatvių želdinius, kitus miestų, miestelių ir kaimo gyvenamųjų vietovių viešuosius želdynus ir želdinius*. Želdynų ir želdinių inventorizavimo ir apskaitos taisykles tvirtina aplinkos ministras (3 dalis). Želdynų ir želdinių inventorizavimą gali atlikti asmenys, baigę kraštovaizdžio architektūros, biologijos, ekologijos, gamtinės geografijos, miškininkystės, agronomijos krypties studijas ir įgiję aukštąjį koleginį arba aukštąjį universitetinį išsilavinimą ar turintys tarptautinės arboristikos asociacijos sertifikavimo centro išduotą medžių techninio eksperto ar medžių rizikos vertinimo specialisto sertifikatą, ir turintys ne mažesnę kaip vienų metų patirtį želdynų priežiūros ir tvarkymo srityje. Jeigu inventorizavimas atliekamas nenuotoliniu metodu ir yra būtinybė patekti į teritorijas, kuriose auga želdiniai, želdynus ir želdinius inventorizuojantys specialistai, pateikę asmens dokumentą ir savivaldybės vykdomosios institucijos išduotą patvirtinimą raštu apie savivaldybės vykdomosios institucijos pavedimu atliekamus inventorizavimo darbus, turi teisę darbo dienomis šviesiu paros metu įeiti į teritorijas, kuriose auga želdiniai, atlikti inventorizavimo darbus. Žemės sklypų savininkai ir valdytojai apie želdynų ir želdinių inventorizavimą informuojami šio įstatymo 20 straipsnio 4 dalyje nustatyta tvarka (4 dalis).

Į bylą pateikta Želdinių ir želdynų inventorizaciją teritorijoje Traidenio g. ir Lizdeikos g., Šiauliuose atlikusio dendrologo Kęstučio Aukselio kvalifikaciją patvirtinantis Lietuvos žemės ūkio akademijos diplomas, kuris patvirtina, kad K. Aukseliui suteikta miškų ūkio inžinieriaus kvalifikacija. Taip pat pateikta Šiaulių vyskupijos kurijos 2022 m. rugsėjo 29 d. pažyma Nr. 0069/22, kuria pažymima, kad Kęstutis Aukselis nuo 1993 metų atlieka Šiaulių vyskupijos bažnyčių šventorių ir jų priklausinių teritorijose augančių želdynų ir želdinių priežiūros ir tvarkymo darbus, ir kuria, be jau pateiktų į bylą duomenų, patvirtinama didesnė kaip vienų metų Želdinių ir želdynų inventorizaciją teritorijoje tarp Traidenio g. ir Lizdeikos g., Šiauliuose, atlikusio asmens patirtis želdynų priežiūros ir tvarkymo srityje. Taigi, buvo laikytasi Želdynų įstatymo 15 str. 4 d. nustatytų reikalavimų.

Kaip ir nurodyta skundžiamame rašte, nustatyti K. Aukselio atliktos inventorizacijos netikslumai buvo pašalinti, tačiau į bylą teismui pateikta UAB „Želdynų vizija“ 2023-11-17 ekspertinė išvada Nr. 23-68K-01, kurioje nurodyta, kad „<...> Akivaizdu, kad ir šios inventorizacijos
medžiagoje, ypač želdinių grupės dalyje, dalies želdinių amžius nurodytas parašant bet koki skaičių (nesisiejantį su realybe), pvz., XVIII Želdinių grupėje paprastosios ievos amžius 30 metų - aukštis 1 m, nors toki aukštį pasiekia per 2-3 metus; <...> Neįmanoma, kad (atskirų želdinių inventorizacijoje) drebulė (Nr. 181) būdama 9 m aukščio siektų 142 cm skersmenį - tai berods jau viršija ir pasaulio rekordą. Lygiai taip pat neįmanoma, kad 10 m aukščio paprastasis ąžuolas (Nr. 415) butų tik 2 cm skersmens. <...> Apibendrinant aukščiau pateiktas ekspertines įžvalgas galiu teigti, kad želdinių taksoraščiai parengti su klaidomis, todėl jais galima naudotis tik bendro vaizdo apie aptariamą teritoriją susidarymo tikslais. Deja, norint atlikti želdinių tvarkybos darbus, surinktų duomenų patikrinimą ar patikslinimą, esama informacija yra nepanaudojama dėl nekokybiškos, mėgėjiškai parengtos planinės medžiagos. Pagal esamus taksoraščius neįmanoma nustatyti ir medžių
(atkuriamosios) vertės, jei dėl kažkokių svarbių priežasčių būtų nuspręsta dalį ar visus želdinius pašalinti“, kurioje nurodyti kiti atliktos inventorizacijos netikslumai.

Atsižvelgiant į nurodytų faktinių ir teisinių aplinkybių visumą, teismas pažymi, kad nagrinėjamu atveju atsakovė nepagrįstai atsisakė atlikti pakartotinę inventorizaciją. Tai patvirtina UAB „Želdynų vizija“ 2023-11-17 ekspertinėje išvadoje Nr. 23-68K-01 nurodyti atliktos inventorizacijos netikslumai ir trūkumai. Atlikta inventorizacija ginčo žemės sklype negali būti laikoma išsamia ir teisinga pagal Želdynų įstatymo 15 straipsnio 1 ir 3 dalies reikalavimus.

Kaip minėta, 2022-08-25 prašymu prašyta pakartotinai įvardinti ir pateikti K. Aukseliui iškeltus tikslus ir uždavinius atliekant želdinių inventorizaciją minėtame sklype, tačiau skundžiamame rašte nurodyta, kad gautame atsakyme nebuvo paminėta, kokie tikslai ir uždaviniai buvo iškelti. Teismas pažymi, kad atsakovė, atsakydama asmenims, kurie kreipiasi su prašymais (skundai) turi priimti sprendimą, remiantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 10 straipsniu, t. y. priimti motyvuotą sprendimą, pagrįstą objektyvias duomenimis ir teisės aktų reikalavimais. Atsakovas iš esmės neatsakė į šią prašymo dalį.

Atsižvelgiant į nurodytų teisinių ir faktinių aplinkybių visumą, teismas sprendžia, jog atsakovės Šiaulių miesto savivaldybės administracijos 2022-10-24 sprendimas Nr. (6.30.)SG-1112 „Dėl želdinių ekspertizės Traidenio g. 10“ negali būti laikomas teisėtu ir pagrįstu, todėl naikintinas ir atsakovė įpareigotina suinteresuotos visuomenės 2022-08-25 prašymą išnagrinėti pakartotinai.

Dėl pareiškėjų reikalavimo panaikinti 2022-12-29 sprendimą Nr. S-4714

Grupės atstovas grupės vardu 2022-11-30 pateikė atsakovui „Pretenziją-pranešimą apie grupės kreipimąsi į teismą su grupės skundu ir ketinimą patikslinti grupės skundą arba ketinimą

kreiptis į teismą su savarankišku grupės ieškiniu“, remiantis Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo 6 straipsnio 3 dalyje nustatytą suinteresuotos visuomenės planavimo iniciatyvos teisę, kuriuo prašė: 1. Parengti vietovės – Pabalių mikrorajono – lygmens teritorijų planavimo dokumentą, kuriame 3.6935 ha ploto žemės sklypą Traidenio g. 10 suprojektuoti, kaip atskirąjį želdyną; 2. Pradėti žemės sklypo Traidenio g. 10, teritorijos tarp Traidenio gatvės ir žemės sklypo Lizdeikos g. 22A, Lizdeikos g. 34, Šiauliuose (3.6935 ha ploto, kurio unikalus Nr. 4400-5833-7494) teritorijų planavimo dokumento koregavimo (arba pakeitimo) procedūrą pašalinant šio žemės sklypo reglamente nustatytos pagrindinės žemės naudojimo paskirties bei žemės naudojimo būdų neatitikimus Šiaulių miesto teritorijos bendrojo plano sprendiniams; 3. Atlikti strateginio pasekmių aplinkai vertinimo (SPAV) ir poveikio aplinkai vertinimo (PAV) procedūras, kuriomis būtų įvertintos žemės sklypo panaudojimo alternatyvos bei galimas neigiamas poveikis greta esančios Rėkyvos pelkės, kaip „Natura 2000“ teritorijos, vertingosioms savybėms.

Atsakovė kitu ginčijamu 2022-12-29 sprendimu Nr. S-4714 „Dėl gyventojų grupės reikalavimų susijusių su žemės sklypu Traidenio g. 10 Šiauliuose“ priėmė sprendimą, kuriuo iš esmės atsisakė patenkinti grupės pareiškėjų pretenziją-pranešimą.

Teismas, vertindamas viešojo administravimo subjekto priimto ginčijamo administracinio akto teisėtumą, pirmiausia privalo nustatyti, ar jis atitinka Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme įtvirtintus teisėtumo bei pagrįstumo kriterijus.

Atsakovė šioje administracinėje byloje pagal vykdomų funkcijų apimtį bei paskirtį, veiklos pobūdį, turimus įgaliojimus priskirtina viešojo administravimo subjektui, todėl savo veikloje (t. y. priimdama administracinius aktus) privalo vadovautis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – ir VAĮ) nuostatomis.

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikoje laikomasi pozicijos, kad vienas iš pagrindinių teisinės valstybės principų, be kita ko, taikomas ir įgyvendinant viešąjį administravimą (VAĮ 3 straipsnio 4 punktas; aktuali redakcija) – įstatymo viršenybės principas – inter alia reikalauja, jog administraciniai aktai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais būtų pagrįsti įstatymais.

Pareiga vykdant viešojo administravimo veiklą laikytis teisėtumo principo apima tiek reikalavimą priimti administracinį sprendimą, kuris atitiktų tam teisiniam santykiui taikytiną konkrečią teisės normą (turinio požiūriu sprendimas turi būti pagrįstas tinkamu teisiniu pagrindu), tiek reikalavimą priimtame sprendime *expressis verbis* (aiškiais žodžiais; tiesiogiai) nurodyti teisinį pagrindą atitinkančią konkrečią teisės normą (žr., pvz., LVAT 2013 m. rugpjūčio 20 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A146-834/2013, 2017 m. spalio 24 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. eA-290-602/2017, 2018 m. gruodžio 5 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-1240-556/2018).

VAĮ 10 straipsnio 5 dalies 5 ir 6 punktuose detalizuojama, kad administracinis sprendimas turi būti pagrįstas objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis, jame turi būti nurodomi motyvai. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas savo jurisprudencijoje yra konstatavęs, kad anksčiau galiojusio VAĮ 8 straipsnio nuostatos (analogiškos dabartinės redakcijos 10 straipsnio 5 dalies 5 ir 6 punktų nuostatoms) reiškia, jog akte turi būti nurodomi pagrindiniai faktai, argumentai ir įrodymai, pateikiamas teisinis pagrindas, kuriuo viešojo administravimo subjektas rėmėsi, priimdamas administracinį aktą; motyvų išdėstymas turi būti adekvatus, aiškus ir pakankamas. Ši teisės norma siejama su teisėtumo principu, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektai savo veikla nepažeistų teisės aktų reikalavimų, kad jų sprendimai būtų pagrįsti, o sprendimų turinys atitiktų teisės normų reikalavimus (administracinės bylos Nr. A-3061-858/2015, Nr. eA-3706-756/2016). Administracinių teismų praktikoje pripažįstama, kad individualus administracinis aktas gali susidėti ir iš kelių dokumentų, kurių visuma turėtų atitikti Viešojo administravimo įstatymo keliamus reikalavimus.

Atsakovė, atsakydama į pirmąjį prašymą parengti Pabalių mikrorajono lygmens teritorijų planavimo dokumentą, kuriame 3.6935 ha ploto žemės sklypą Traidenio g. 10 suprojektuoti kaip atskirąjį želdyną, skundžiamu raštu apsiribojo nurodydama, kad vadovaujantis 2022-07-07 Šiaulių miesto savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-299 „Dėl Šiaulių miesto bendrojo plano pakeitimo“, pradėtos Šiaulių miesto bendrojo plano keitimo procedūros, o jo parengti sprendiniai bus viešinami Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo dokumentų rengimo ir teritorijų planavimo proceso valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje (TPDRIS).

Pastarąjį atsakymą teismas vertina kaip neišsamų ir nemotyvuotą, kadangi iš jo nėra aišku, ar reikalavimas yra perduotas Šiaulių miesto bendrojo plano pakeitimo rengėjams ir ar toks sprendinys bus įtrauktas į keičiamų sprendinių sudėtį atsižvelgiant į išdėstytus motyvus, taip pat neaišku, ar pastarasis prašymas patenkinamas ar atmetamas, t. y. iš esmės neatsakyta į prašymą parengti Pabalių mikrorajono lygmens teritorijų planavimo dokumentą, kuriame 3.6935 ha ploto žemės sklypą Traidenio g. 10 suprojektuoti kaip atskirąjį želdyną. Be to, atsakymas į pirmąjį prašymą nepagrįstas jokiu įstatyminiu reglamentavimu, kaip reikalauja VAĮ įstatymas. Želdynų įstatymo 5 straipsnis numato, kad savivaldybių vykdomosios institucijos organizuoja atskirųjų želdynų žemės sklypų formavimą, šių sklypų kadastro duomenų nustatymą ir jų įrašymą į Nekilnojamojo turto kadastrą; organizuoja teritorijų planavimo dokumentų, numatančių želdynų sistemos ir atskirų jos dalių išskyrimo, atskirųjų želdynų ribų nustatymo, atskirųjų ir priklausomųjų želdynų apsaugos ir naudojimo privalomųjų reikalavimų nustatymo sprendinius, rengimą.

Atsakovė, atsakydama į prašymą pradėti žemės sklypo Traidenio g. 10, teritorijos tarp Traidenio gatvės ir žemės sklypo Lizdeikos g. 22A, Lizdeikos g. 34, Šiauliuose (3.6935 ha ploto, kurio unikalus Nr. 4400- 5833-7494) teritorijų planavimo dokumento koregavimo (arba pakeitimo) procedūrą pašalinant šio žemės sklypo reglamente nustatytos pagrindinės žemės naudojimo paskirties bei žemės naudojimo būdų neatitikimus Šiaulių miesto teritorijos bendrojo plano sprendiniams, nurodė, kad Šiaulių miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2021-10-12 įsakymu Nr. A-1662 „Dėl žemės sklypo teritorijoje tarp Traidenio gatvės ir žemės sklypų Lizdeikos g. 22A, Lizdeikos g. 34, Šiauliuose, formavimo ir pertvarkymo projekto patvirtinimo“ patvirtinto žemės sklypo suformavimo projekto sprendiniai atitinka Bendrojo plano sprendinius. Grindžiama tuo, kad Projektas buvo patvirtintas gavus projektus tikrinančios institucijos Nacionalinės žemės tarnybos (toliau – ir NŽT), 2021-10-11 Projekto patikrinimo aktą Nr. FPA-5579-(8.30) su patikrinimo apibendrinimu: „Žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projekto sprendiniai neprieštarauja kompleksinio ir specialiojo teritorijų planavimo dokumentų sprendiniams, įstatymams ir kitiems teisės aktams“.

Nagrinėjamu atveju teisiškai reikšminga tai, kad 2022-03-21 atlikta želdinių inventorizacija, o projekto patikrinimo aktas surašytas 2021-10-11. Nei NŽT 2021-10-11 Projekto patikrinimo akte, nei Projekto sprendiniuose atsakovui 2021-10-12 priimant įsakymą Nr. A-1662 duomenų apie želdinius, kurie yra aktualūs ir esminiai vertinant sprendinių atitikimą minėtiems Bendrojo plano sprendiniams, nebuvo, ir todėl tai, kad Žemės sklype yra želdinių, nebuvo vertinama atitikimo Bendrajam planui aspektu. Suinteresuotos visuomenės reikalavimu 2022-03-21 išviešinus faktą, kad Žemės sklypas yra apžėlęs želdiniais, ši aplinkybė tapo svarbi šiuos sprendinius vertinant teritorijų planavimo iniciatyvos procedūrų pagalba inicijuojant atitinkamus teritorijų planavimo sprendinių pakeitimus. Atsakovo atsakymas į Grupės reikalavimų 2 punktą pripažintinas nemotyvuotu ir todėl neteisėtu, kadangi neįvertinta želdinių inventorizacija, taip pat pastarasis atsakymas nepagrįstas jokiu įstatyminiu reglamentavimu, kaip reikalauja VAĮ įstatymas, neaišku kokiu teisiniu pagrindu netenkinamas prašymas pradėti žemės sklypo Traidenio g. 10, teritorijos tarp Traidenio gatvės ir žemės sklypo Lizdeikos g. 22A, Lizdeikos g. 34, Šiauliuose (3.6935 ha ploto, kurio unikalus Nr. 4400- 5833-7494) teritorijų planavimo dokumento koregavimo (arba pakeitimo) procedūrą

pašalinant šio žemės sklypo reglamente nustatytos pagrindinės žemės naudojimo paskirties bei žemės naudojimo būdų neatitikimus Šiaulių miesto teritorijos bendrojo plano sprendiniams.

Atsakovė, atsakydama į trečią prašymą atlikti strateginio pasekmių aplinkai vertinimo (SPAV) ir poveikio aplinkai vertinimo (PAV) procedūras, kuriomis būtų įvertintos Žemės sklypo panaudojimo alternatyvos bei galimas neigiamas poveikis greta esančios Rėkyvos pelkės, kaip „Natura 2000“ teritorijos, vertingosioms savybėms, nurodė, kad SPAV buvo atliekamas 2018 metais rengiant Bendrojo plano dalies „Kraštovaizdžio ir nekilnojamojo kultūros paveldo tvarkymas“ koregavimą, ir kad vadovaujantis SPAV aprašo 6.3 punktu SPAV bus atliekamas vykdant Šiaulių miesto bendrojo plano keitimo procedūras. Taip pat nurodyta, kad PAV procedūros nustatant poveikio reikšmingumą įsteigtoms ar potencialioms „Natūra 2000“ teritorijoms nustatomas atliekant privalomą SPAV, kuris buvo atliktas 2018 metais rengiant Bendrojo plano dalies „Kraštovaizdžio ir nekilnojamojo kultūros paveldo tvarkymas“ koregavimą. PAV neprivalomas, nes gyvenamojo kvartalo vystymas nėra įtrauktas į PAV įstatymo 1 priedo veiklų rūšių sąrašą.

Pastarasis atsakymas taip pat yra nepagrįstas, kadangi SPAV procedūros buvo atliktos dar tuo metu, kai Žemės sklypo želdiniai dar nebuvo inventorizuoti, todėl šis aspektas atsakovės nebuvo vertintas. Taip pat nenurodyta įstatymo norma, kuria remiantis netenkinamas prašymas atlikti strateginio pasekmių aplinkai vertinimą (SPAV).

Ginčo byloje nėra, kad Žemės sklypas yra aplinkoje su Rėkyvos pelke, kuri yra įtraukta į Europos „Natūra 2000“ teritorijų tinklą. Remiantis Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo (toliau – ir PAV įstatymas) 2 straipsnio 3 punktu, „Natura 2000“ teritorijos artima aplinka – planuojamos ūkinės veiklos įgyvendinimo vietovė, tiesiogiai besiribojanti su „Natura 2000“ teritorija arba esanti netoli nuo jos, jeigu dėl gamtinių ryšių tarp vietovių arba dėl planuojamos ūkinės veiklos masto tikėtina, kad planuojama ūkinė veikla gali neigiamai paveikti „Natura 2000“ teritorijos vientisumą ar joje saugomas natūralias buveines ar rūšis.

Planuojama ūkinė veikla – numatoma ūkinė veikla, apimanti *statybą*, statinių rekonstravimą, gamybą, technologinės įrangos ir gamybos proceso diegimą, modernizavimą ar keitimą, gamybos būdo, produkcijos kiekio ar rūšies keitimą, žemės gelmių išteklių gavybą ir ertmių naudojimą, kitų gamtos išteklių naudojimą, žemėtvarkos, miškotvarkos, vandentvarkos projektuose numatomą veiklą ir *kitą galinčią daryti poveikį aplinkai ūkinę veiklą* (PAV įstatymo 2 straipsnio 4 dalis).

Teritorijų planavimo veikla ir konkretūs teritorijų planavimo sprendiniai, kurie sukuria prielaidas planuojamiems reikšmingiems aplinkos pokyčiams, taip pat yra planuojama ūkinė veikla. Remiantis PAV įstatymo 3 straipsnio 2 dalimi, poveikio aplinkai vertinimas atliekamas, kai atrankos metu nustatoma, kad planuojamai ūkinei veiklai yra privaloma atlikti poveikio aplinkai vertinimą (2 p.), o atranka atliekama, kai PŪV patenka į PAV įstatymo 2 priedą.

PAV įstatymo 2 priedo 10.2 punkte į nustatytų veiklų sąrašą yra įtraukta urbanistinių objektų statyba, kai užstatomas didesnis kaip 1 ha plotas kartu su kietosiomis dangomis, šaligatviais, pėsčiųjų takais, dviračių takais. Kaip nurodė atsakovė, Žemės sklype planuojama gyvenamojo kvartalo vystymas (t. y. gyvenamųjų namų statyba), todėl tai patenka į šią kategoriją, kadangi jis yra urbanistinis objektas, o pagal dydį – didesnis negu 1 ha. Atranka PŪV dėl poveikio aplinkai vertinimo pagal PAV įstatymo 2 priedo 10.2 punktą yra privaloma. Tai reiškia, kad planuojant Žemės sklypo sprendinius privalėjo būti atliktos atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo procedūros, kurių metu būtų nuspręsta atlikti PAV ar jo neatlikti.

Be to, remiantis PAV įstatymo 3 straipsnio 3 dalimi, poveikio aplinkai vertinimas atliekamas, kai planuojamos ūkinės veiklos įgyvendinimas gali daryti poveikį Europos ekologinio tinklo „Natūra 2000“ teritorijoms ir institucija, atsakinga už saugomų teritorijų apsaugos ir tvarkymo organizavimą, Aplinkos ministerijos nustatyta tvarka nustato, kad šis poveikis gali būti reikšmingas.

Kaip minėta, Žemės sklypas yra greta įsteigtos Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijos. Be to, Žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projekto aiškinamajame rašte (pateiktame kartu su skundu teismui) nurodyta, kad pertvarkomos teritorijos vieta ir plotas – Šiaulių miesto savivaldybė, Šiauliai, teritorija tarp Traidenio ir Lizdeikos gatvių, formuojama teritorija, kurios bendras plotas 3,6935 ha. Pagal Šiaulių miesto bendrojo plano dalies „Kraštovaizdžio ir nekilnojamojo kultūros paveldo tvarkymas“ koregavimo spec. planą, patvirtintą 2018 m. gruodžio 27 d. Šiaulių miesto tarybos sprendimu Nr. T-473, sprendinius formuojamas žemės sklypas patenka į teritoriją uGm-3 t. y. gyvenamosios mažo užstatymo intensyvumo teritorijos. uGm-3 zonai priskirtose teritorijose, galimos žemės paskirtys – miškų ūkio paskirtis, kita: gyvenamosios teritorijos, visuomeninės paskirties teritorijos, komercinės paskirties objektų teritorijos, susisiekimo ir inžinerinių komunikacijų aptarnavimo objektų teritorijos, susisiekimo ir inžinerinių tinklų koridorių teritorijos, bendro naudojimo teritorijos, atskirųjų želdynų teritorijos, rekreacinės teritorijos. *Žemės sklypas proj. Nr. 1 patenka į teritoriją Natura 2000 – BAST (buveinių apsaugai svarbios teritorijos). Visa formuojama teritorija yra gamtinio karkaso teritorijoje.*

Saugomų teritorijų įstatymo 22 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad išskiriant gamtinį karkasą, atsižvelgiama į būtinybę užtikrinti „Natura 2000“ tinklo ekologinį vientisumą, sukuriant ar išsaugant kraštovaizdžio elementus, kurie būtų svarbūs laukinei faunai ir florai; prie tokių svarbių kraštovaizdžio elementų priskiriami tie, kurie dėl savo linijinės ar tęstinės struktūros ar dėl savo jungiamosios funkcijos yra būtini laukinių rūšių migracijai, plitimui ir genetiniams mainams.

Taigi, galima Žemės sklypą vertinti kaip gretimą „Natura 2000“ teritoriją, kuriai dėl planuojamos veiklos gali būti padarytas reikšmingas poveikis.

Vadovaujantis PAV įstatymo 3 str. 1 d. 3 p., saugomų teritorijų institucijos išvada dėl PŪV poveikio reikšmingumo yra privaloma prieš nusprendžiant, ar privalo būti atliktas PAV. Nagrinėjamu atveju byloje nėra duomenų, kad atsakovas kreipėsi į atsakingą saugomų teritorijų instituciją dėl teritorijų planavimo poveikio „Natura 2000“ teritorijai reikšmingumo nustatymo.

Pagal PAV įstatymo 2 str. 2 dalį, numatomas reikšmingas neigiamas poveikis aplinkai – aplinkos, jos elementų, juos vienijančių natūralių ir antropogeninių sistemų kiekybinis ir (arba) kokybinis pokytis, siekiant kurio išvengti, jį sumažinti, kompensuoti ar likviduoti jo padarinius būtina numatyti atitinkamas priemones. PAV atrankos procedūra yra aktuali tik tokiu atveju, jeigu atsakinga saugomų teritorijų institucija, į kurią atsakovė privalėjo kreiptis dėl ūkinės veiklos poveikio „Natura 2000“ teritorijai reikšmingumo, duotų išvadą, kad PŪV poveikis „Natura 2000“ teritorijai nėra reikšmingas, ir kad PAV nėra privalomas nustatytu savarankišku pagrindu. Atsakovo atsakymas į trečią prašymą pripažintinas nepagrįstu, todėl neteisėtu.

Įvertinęs aptariamo ginčijamo sprendimo turinį, teismas laiko, kad ginčijamas sprendimas visiškai neatitinka VAĮ 10 straipsnio 5 ir 6 dalies reikalavimų, nes neįvertintos aplinkybės, turinčios reikšmės teisėtam ir pagrįstam sprendimui priimti, motyvų išdėstymas, kodėl netenkinami 2022-11-30 prašymo reikalavimai, yra nepakankamas, taip pat prašomas panaikinti skundžiamas 2022-12-29 aktas dėl dviejų prašymų visiškai nepagrįstas įstatymo normomis, atitinkamai konkrečios teisės normos nesusietos su objektyviais duomenimis (faktais). Skundžiamas sprendimas dėl trečiojo prašymo neatitinka PAV įstatyme numatyto reglamentavimo. Atsižvelgiant į tai, nustatyti skundžiamo sprendimo trūkumai yra esminiai, todėl ginčijamas sprendimas negali būti pripažintas teisėtu ir pagrįstu, todėl naikintinas, o atsakovė įpareigotina pakartotinai išnagrinėti suinteresuotos visuomenės Pretenziją-pranešimą.

Viešojo administravimo subjektas, priėmęs negatyvias pasekmes sukeliantį sprendimą, turi pareigą jį pagrįsti tiek teisiniais, tiek faktiniais argumentais, t. y. nurodyti priežastis, lėmusias neigiamo sprendimo priėmimą (žr. pvz., LVAT 2007-10-05 nutartį administracinėje byloje Nr. A5-990/2007, 2014-03-28 nutartį administracinėje byloje Nr. A858-111/2014 ir kt.), tačiau nagrinėjamu atveju tai nebuvo padaryta.

Sprendimo priėmimo faktinis pagrindas ir individuali argumentacija turi būti žinomi ne tik viešojo administravimo subjektui, priimančiam sprendimą, bet ir asmeniui, kurio atžvilgiu jis priimamas. Individualus administracinis aktas paprastai turi būti toks, kad iš jo būtų galima suprasti visuomeninių santykių esmę, subjektus, dalyvaujančius šiuose santykiuose, kad būtų aiškus tų visuomeninių santykių teisinis kvalifikavimas. Visiškai nesilaikant minėtų nuostatų ar laikantis tik iš dalies, pavyzdžiui, *neįvardijant, kokiais teisės aktais remiantis ginčijamas administracinis aktas yra priimamas, paprastai kyla pagrįsta abejonė dėl tokio administracinio akto teisėtumo bei pagrįstumo, įgalinanti teismą, nagrinėjantį tokią bylą, skundžiamą viešojo administravimo subjekto individualų administracinį aktą panaikinti* (LVAT 2008 m. lapkričio 19 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A556-1898/2008, 2012 m. kovo 22 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A502-212/2012, 2016 m. gruodžio 22 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A-2074-146/2016, 2019 m. balandžio 24 d. nutartis Nr. eA-4013-492/2019).

Pabrėžtina, kad VAĮ reikalavimų nepaisymas ir *konkrečių teisės normų nesusiejimas su objektyviais duomenimis (faktais) pripažintinas esminiu trūkumu*, kai toks pažeidimas ne tik paneigia asmens teisę žinoti teisei priešingos veikos ribas, riboja teises į teisminę gynybą, bet ir ginčui persikėlus į teismą atima galimybę pastarajam suprasti bei apsibrėžti bylos nagrinėjimo apimtį, o kartu visapusiškai bei objektyviai išnagrinėti ginčą. Tai prieštarauja Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos 6 straipsnyje įtvirtintai asmens teisei į teisminę gynybą, įskaitant tinkamą teismo procesą bei teisingą bylos išnagrinėjimą (žr., pvz., LVAT 2011 m. gegužės 30 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. A556-1064/2011, 2011 m. lapkričio 2 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. A261-2692/2011, 2012 m. rugsėjo 25 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A756-2359/2012, 2014 m. rugsėjo 23 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A858-47/2014, 2019 m. balandžio 25 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-563-520/2019).

Administracinio akto priėmimo argumentai pagal įstatymą privalo būti nurodomi administraciniame akte ar jo sudedamosiose dalyse, o ginčijamo sprendimo priėmimo motyvų nurodymas atsiliepime į skundą ar teismo proceso metu neturi būti vertinamas ir nedaro įtakos nemotyvuoto ginčijamo sprendimo pripažinimui teisėtu. Kadangi skundžiamas sprendimas priimtas pažeidžiant pagrindines procedūras, ypač taisykles, turėjusias užtikrinti objektyvų visų aplinkybių įvertinimą bei sprendimo pagrįstumą, vadovaujantis Lietuvos Respublikos administracinių bylų (toliau – ir ABTĮ) 91 straipsnio 1 dalies 3 punktu, toks aktas naikintinas.

Be to, institucijos yra saistomos gero administravimo principo, kuriuo įgyvendinama Lietuvos Respublikos Konstitucijos 5 straipsnio 3 dalyje įtvirtinta nuostata, jog visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, reikalavimų. Gero administravimo principas reikalauja, kad valstybės institucijos, priimdamos administracinius sprendimus, veiktų rūpestingai ir atidžiai, taip pat užtikrintų, kad administracinėje procedūroje būtų laikomasi visų teisės aktų nuostatų (žr., pvz., 2012 m. spalio 4 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A502-134/2012, 2013 m. kovo 26 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A756-708/2013, 2014 m. balandžio 22 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A143-816/2014, 2015 m. rugsėjo 7 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-1324-502/2015, 2017 m. spalio 10 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-2185-146/2016, 2018 m. kovo 20 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-317-624/2018).

Dėl pareiškėjų trečiojo išvestinio reikalavimo

Pareiškėjai prašo įpareigoti atsakovą Šiaulių miesto savivaldybės administraciją atlikti vietovės lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumento rengimo procedūras *ištaisant* Šiaulių miesto savivaldybės administracijos 2021 m. spalio 12 d. įsakymu Nr. 1662 „Dėl žemės sklypo teritorijoje tarp Traidenio gatvės ir žemės sklypų Lizdeikos g. 22A, Šiauliuose, formavimo ir pertvarkymo projekto patvirtinimo“ suformuoto 3.6935 ha ploto valstybinės Žemės sklypo, esančio

adresu Traidenio g. 10, Šiauliuose, unikalus Nr. 4400-5833-7494, neatitikimus Šiaulių miesto teritorijos bendrojo plano sprendiniams, *nemažinant* nustatytų želdynų ploto (*atsižvelgiant į želdinių būklės ekspertizės ir želdinių inventorizacijos rezultatus*).

Pažymėtina, kad teismai atlieka teisminę viešojo administravimo subjektų veiklos kontrolę, t. y. tikrina jų veiksmų (sprendimų) pagrįstumą bei teisėtumą. Teismas nėra viešojo administravimo institucija ir neatlieka viešojo administravimo funkcijų, todėl neįpareigoja viešojo administravimo subjekto priimti konkretaus turinio administracinį sprendimą, o įpareigoja tik iš naujo atlikti veiksmus, kurie pripažinti atliktais nesilaikant teisės aktų reikalavimų. Tuo tarpu nagrinėjamu atveju, aptariamas patikslinto skundo reikalavimas formuluojamas taip, jog teismas turėtų perimti atsakovės jai įstatymu priskirtas viešojo administravimo funkcijas ir priimti sprendimą pradėti įsakymu patvirtinto Projekto korektūros procedūras, kartu numatant tokios korektūros tikslus (ištaisyti Projekto neatitikimus Bendrojo plano sprendiniams, nemažinant papildomai atliktos želdinių būklės ekspertizės ir želdinių inventorizacijos rezultatų pagrindu nustatyto želdynų ploto). Todėl toks patikslinto skundo reikalavimas nepriskirtinas administracinio teismo kompetencijai ir neatitinka ABTĮ 88 straipsnyje numatytų priimamų teismo sprendimo rūšių ir vien tuo pagrindu negali būti tenkinamas.

Administraciniai teismai nepriima nagrinėti painiai formuluojamų, neaiškių, prieštaringų, hipotetinio bei sąlyginio pobūdžio reikalavimų, kurių pagrindu nėra galimybės tiksliai ir konkrečiai apibrėžti keliamą ginčą bei tinkamai išnagrinėti bylą (pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2012 m. kovo 9 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS442-118/2012).

Be to, toks reikalavimas negalėti būti tenkinamas, kadangi neaišku, kokie bus želdinių būklės ekspertizės ir pakartotinės želdinių inventorizacijos rezultatai (jei želdinių būklės ekspertizė ir želdinių inventorizacija pakartotinai bus atlikta), kadangi, kaip jau minėta, nagrinėjamu atveju atsakovė nepagrįstai atsisakė atlikti želdinių būklės ekspertizę ir pakartotinę želdinių inventorizaciją.

Taip pat, pareiškėjai 2022-11-30 pretenzija-pranešimu kreipėsi į atsakovę, prašydami pradėti žemės sklypo Traidenio g. 10, teritorijos tarp Traidenio gatvės ir žemės sklypo Lizdeikos g. 22A, Lizdeikos g. 34, Šiauliuose (3.6935 ha ploto, kurio unikalus Nr. 4400-5833-7494) teritorijų planavimo dokumento koregavimo (arba pakeitimo) procedūrą, pašalinant šio žemės sklypo reglamente nustatytos pagrindinės žemės naudojimo paskirties bei žemės naudojimo būdų neatitikimus Šiaulių miesto teritorijos bendrojo plano sprendiniams, į kurią atsakovė atsakė 2022-12-29 raštu Nr. S-4714. Atkreiptinas dėmesys, kad šis atsakymas naikintinas ir atsakovė įpareigotina suinteresuotos visuomenės Pretenziją-pranešimą išnagrinėti pakartotinai, todėl trečiasis patikslinto skundo reikalavimas negali būti tenkinamas.

Likusieji pareiškėjų ir atsakovės argumentai laikytini pertekliniais, neturintys lemiamos juridinės reikšmės kilusio ginčo išsprendimui, todėl detaliau nedėstytini ir neanalizuotini. Be to, LVAT ir Europos Žmogaus Teisių Teismo formuoja praktiką, kad pareigos nurodyti priimto sprendimo motyvus apimtis gali skirtis priklausomai nuo sprendimo prigimties ir turi būti analizuojama konkrečių bylos aplinkybių kontekste (EŽTT 1994-04-19 sprendimas byloje Nr. 16034/90 *V. de H. v Netherlands*, 1997-12-19 sprendimas byloje Nr. 20772/92 *H. v Finland*, 1999-01-21 sprendimas byloje Nr. 30544/96 *G. R. v Spain* ir kt.). LVAT jurisprudencijoje aiškinant ABTĮ normas (ABTĮ 13 str. 1 d., 20 str.) taip pat ne kartą buvo imperatyviai pažymėta, kad įstatymo reikalavimas motyvuoti teismo sprendimą nereiškia įpareigojimo teismui atsakyti į kiekvieną proceso dalyvio argumentą (LVAT 2008-12-05 nutartis administracinėje byloje Nr. P444-196/2008, 2009-07-24 nutartis administracinėje byloje Nr. P756-151/2009, 2009-11-06 nutartis administracinėje byloje Nr. P525-194/2009, 2013-02-11 nutartis administracinėje byloje Nr. A146-216/2013 ir kt.).

Dėl bylinėjimosi išlaidų atlyginimo priteisimo pareiškėjams

Pareiškėjai prašo priteisti iš atsakovės patirtas bylinėjimosi išlaidas pagal teismui pateiktas teisinių paslaugų ataskaitas ir mokėjimo dokumentus.

Pagal ABTĮ 40 straipsnio 1 dalį proceso šalis, kurios naudai priimtas sprendimas, turi teisę gauti iš kitos proceso šalies savo išlaidų atlyginimą. Taigi, nuostata „kurios naudai priimtas sprendimas“ reiškia, kad bylinėjimosi išlaidos priteisiamos tai šaliai, kuri laimi bylą, t. y. kurios atžvilgiu priimtas teismo baigiamasis aktas yra palankus. Nepaisant to, kad nebuvo patenkinti pareiškėjo reikalavimai taip, kaip buvo suformuluoti skundo reikalavimais, tačiau šiuo atveju teismo sprendimas priimtas pareiškėjų naudai ir pareiškėjų teisės apgintos visa apimtimi.

Proceso šalis, kurios naudai priimtas sprendimas, turi teisę reikalauti atlyginti jai ir išlaidas advokato ar advokato padėjėjo pagalbai apmokėti; atstovavimo išlaidų atlyginimo klausimas sprendžiamas Civilinio proceso kodekso (toliau – ir CPK) ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka (ABTĮ 40 straipsnio 5 dalis).

CPK 98 straipsnio 2 dalis numato, kad šalies išlaidos, susijusios su advokato ar advokato padėjėjo pagalba, atsižvelgiant į konkrečios bylos sudėtingumą ir advokato ar advokato padėjėjo darbo laiko sąnaudas, yra priteisiamos ne didesnės, nei nustatyta teisingumo ministro kartu su Lietuvos advokatų tarybos pirmininku patvirtintose rekomendacijose dėl darbo užmokesčio. Lietuvos Respublikos teisingumo ministras 2004 m. balandžio 2 d. įsakymu Nr. 1R-85 patvirtino Rekomendacijas dėl civilinėse bylose priteistino užmokesčio už advokato ir advokato padėjėjo teikiamą pagalbą maksimalaus dydžio (toliau – ir Rekomendacijos, bylai taikytina 2015 m. kovo 19 d. įsakymo Nr. 1R-77 redakcija, įsigaliojusi nuo 2015 m. kovo 20 d.). Rekomendacijų 7 punktas numato, kad rekomenduojami priteistini užmokesčio už advokato civilinėse bylose teikiamas teisines paslaugas maksimalūs dydžiai apskaičiuojami taikant nustatytus koeficientus, kurių pagrindu imamas Lietuvos statistikos departamento skelbiamas užpraėjusio ketvirčio vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis šalies ūkyje (be individualių įmonių).

Vadovaujantis Rekomendacijų 2 punktu, nustatydamas priteistino užmokesčio už teikiamas teisines paslaugas dydį, teismas atsižvelgia į šiuos kriterijus: bylos sudėtingumą; teisinių paslaugų kompleksiškumą, specialių žinių reikalingumą; ankstesnį (pakartotinį) dalyvavimą toje byloje; būtinybę išvykti į kitą vietovę, negu registruota advokato darbo vieta; ginčo sumos dydį; teisinių paslaugų teikimo pastovumą ir pobūdį; sprendžiamų teisinių klausimų naujumą; šalių elgesį proceso metu; advokato darbo laiko sąnaudas; kitas svarbias aplinkybes. Nurodyti kriterijai, esant tam tikroms konkrečioms kiekvienos bylos aplinkybėms, taip pat atsižvelgiant į joje teikiamų teisinių paslaugų apimtį ir pobūdį, gali sudaryti pagrindą priteisti tiek didesnį, negu Rekomendacijose nurodytą maksimalų bylinėjimosi išlaidų dydį, tiek mažesnį šių išlaidų dydį, net jeigu jis ir nesiekia maksimalaus Rekomendacijose nurodyto dydžio.

Į bylą pateikta 2022-11-17 atstovavimo sutartis patvirtina, kad pareiškėjus šioje byloje atstovavo advokatas Saulius Dambrauskas.

Patirtų išlaidų pagrindimui pateikta Advokato teisinių paslaugų ataskaita, kurioje nurodyta, kad konsultacijos – 100 Eur, 2022-11-24 Grupės skundas – 1600 Eur, Grupės skundo privalomų priedų paketas – 300 Eur, 2022-11-30 Reikalavimas savivaldybei Grupės ieškinio (skundo) procedūroje – 300 Eur, 2023-01-09 patikslintas grupės skundas (papildant motyvus ir reikalavimus) – 780 Eur, 2023-10-12 prašymas dėl teismo ekspertinių išvadų pateikimo – 195 Eur, 2023-10-12 pasirengimas bylai ir atstovavimas teismo posėdyje (1h) – 520 Eur, 2023-12-05 pasirengimas bylai, baigiamoji kalba (3h) ir atstovavimas teismo posėdyje (3h) – 780 Eur, o iš viso bendra mokėtina suma: 4575 Eur, sumokėta: 4575 Eur. Pateiktas į bylą SEB 2022-12-02 mokėjimo nurodymas, iš kurio matyti, kad Antanas Ūdra sumokėjo 2300,00 Eur Dambrausko advokato kontorai. Taip pat pateiktas SEB 2023-01-30 mokėjimo nurodymas, patvirtinantis, kad Antanas Ūdra sumokėjo

780,00 Eur Dambrausko advokato kontorai. Be to, pateikti 2023-10-16 ir 2023-12-05 SEB mokėjimai nurodymai dėl 715,00 Eur ir 780,00 Eur A. Ūdros mokėjimų advokatų kontorai.

Vadovaujantis Rekomendacijų 8.1 papunkčiu, už pareiškimą spręsti ginčą ne teisme, jeigu toliau byla nagrinėjama teisme taikomas 0,3 koeficientas. Kadangi reikalavimas savivaldybei Grupės ieškinio (skundo) procedūroje surašytas 2022 m. IV ketvirtyje (2022-11-30), nagrinėjamu atveju aktualus 2022 m. II ketvirtis, kurio vidutinis mėnesinis bruto buvo 1799,0 Eur, todėl maksimali priteistina suma už tokio skundo parengimą laikytina 534,15 Eur (1780,5 × 0,3).

Pažymėtina, kad pagal Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo nuosekliai formuojamą administracinių teismų praktiką, tokios advokato suteiktos teisinės paslaugos kaip susitikimas su klientu, teismų praktikos analizė, susipažinimas su (procesiniais) dokumentais, teisinės konsultacijos ir teisinės pozicijos formavimas, teismo sprendimo gavimas laikytinos sudėtine platesnės apimties (turinio) teisinių paslaugų, tokių kaip skundo (apeliacinio skundo) parengimas ar atstovavimas teismo posėdyje, dalimi, todėl patirtos išlaidos už minėtas pavienes paslaugas traktuojamos kaip išlaidos už atitinkamą teisinę paslaugą, pavyzdžiui, skundo (apeliacinio skundo) parengimą ar atstovavimą teismo posėdyje (žr., pvz., LVAT 2015 m. spalio 28 d. nutartį administracinėje byloje Nr. AS-988-756/2015, 2012 m. sausio 20 d. nutartį administracinėje byloje Nr. AS146-19/2012, 2012 m. birželio 28 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A858-1245-/2012, 2020 m. gegužės 20 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eAS-353-415/2020).

Vadovaujantis Rekomendacijų 8.2 papunkčiu, už ieškinį, priešieškinį, atsiliepimą į ieškinį ar priešieškinį taikomas 2,5 koeficientas. Kadangi skundas surašytas 2022 m. IV ketvirtyje, nagrinėjamu atveju aktualus 2022 m. II ketvirtis, kurio vidutinis mėnesinis bruto buvo 1780,5 Eur, todėl maksimali priteistina suma už skundo parengimą laikytina 4451,25 Eur (1780,5 × 2,5).

Ataskaitoje nurodyta, jog 2023-01-09 patikslintas grupės skundas (papildant motyvus ir reikalavimus) – 780 Eur. Rekomendacijų 8.16 papunktis numato, jog kitą dokumentą, kuriame pareikštas prašymas, reikalavimas, atsikirtimai ar paaiškinimai rekomenduojama priteisti suma yra lygi užpraėjusio ketvirčio vidutinio bruto darbo užmokesčio ir koeficiento 0,4 sandaugai. Rekomendacijų 8.16 papunktį atitinkanti maksimali užmokesčio už nurodytą paslaugą suma šiuo atveju yra lygi 807,28 Eur (2018,2 Eur Lietuvos statistikos departamento skelbiamas 2023 m. III ketvirčio vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis šalies ūkyje (be individualių įmonių) x 0,4).

2023-10-12 pateiktas teismui prašymas skirti ekspertizę. Rekomendacijų 8.16 papunktis numato, jog kitą dokumentą, kuriame pareikštas prašymas, reikalavimas, atsikirtimai ar paaiškinimai rekomenduojama priteisti suma yra lygi užpraėjusio ketvirčio vidutinio bruto darbo užmokesčio ir koeficiento 0,4 sandaugai. Rekomendacijų 8.16 papunktį atitinkanti maksimali užmokesčio už nurodytą paslaugą suma šiuo atveju yra lygi 800 Eur (2000,1 Eur Lietuvos statistikos departamento skelbiamas 2023 m. II ketvirčio vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis šalies ūkyje (be individualių įmonių) x 0,4).

Kaip matyti iš bylos medžiagos, advokatas Saulius Dambrauskas dalyvavo Regionų apygardos administracinio teismo Šiaulių rūmų 2023-10-12 posėdyje nuo 13:38 val. iki 14:42 val., t. y. 1 val. ir 4 min., o 2023-12-05 teismo posėdyje – nuo 13:46 val. iki 15:28 val., t. y. 1 val. 42 min.

Rekomendacijų 8.19 p. numatyta, kad už vieną atstovavimo teisme valandą rekomenduojamas priteisti maksimalus užmokesčio dydis yra 0,1 Lietuvos statistikos departamento skelbiamo užpraėjusio ketvirčio vidutinio mėnesinio bruto darbo užmokesčio šalies ūkyje (be individualių įmonių). Rekomendacijų 9 p. numato, kad teisinių paslaugų teikimo laiko suma skaičiuojama valandomis. Minutėmis skaičiuojamas laikas apvalinimas: iki 30 minučių atmetama, 30 ir daugiau minučių laikoma kaip valanda.

Už dalyvavimą 2023 m. spalio-gruodžio mėn. teismo posėdžiuose vadovaujantis Rekomendacijų 8.19 ir 9 punktu, priteistina 600,33 Eur (2000,1 eurų Lietuvos statistikos departamento skelbiamas užpraėjusio ketvirčio (2023 m. II ketvirčio) vidutinis mėnesinis bruto

darbo užmokesčio šalies ūkyje (be individualių įmonių) x 0,1 (koeficientas) x 3 (valandų skaičius).

Rekomendacijų 8.19 punkte taip pat numatytas 0,1 maksimalus priteistinas užmokesčio dydis už vieną pasirengimo teismo posėdžiui valandą. Ataskaitoje nurodyta, kad pasiruošimas bylos nagrinėjimui užtruko išviso 6 val. Už advokato pasirengimą bylos nagrinėjimui priteistina iki 1200,06 Eur (2000,1 eurų Lietuvos statistikos departamento skelbiamas užpraėjusio ketvirčio (2023 m. II ketvirčio) vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokesčio šalies ūkyje (be individualių įmonių) x 0,1 (koeficientas) x 6 (valandų skaičius).

Kadangi prašoma priteisti bylinėjimosi išlaidų suma neviršija maksimalaus Rekomendacijose nustatyto paslaugų dydžio, prašymas tenkintinas ir Antanui Ūdrai, kuris apmokėjo advokato išlaidas, priteistina 4575,00 Eur bylinėjimosi išlaidų suma už advokato atstovavimą.

Be to, Antanas Ūdra 2023-11-14 sumokėjo 900 Eur ekspertui G. Tiškui už ekspertinę išvadą, pateiktas mokėjimo nurodymas. Pagal ABTĮ 39 straipsnio 1 dalies 3 punktą, prie bylos nagrinėjimo išlaidų priskiriamos kitos būtinos ir pagrįstos išlaidos, nesusijusios su teisinių paslaugų teikimu proceso šaliai. Kadangi G. Tiškaus ekspertinė išvada yra susijusi su nagrinėjama byla, pareiškėjai ja grindė skundo reikalavimus, teismas šia išvada taip pat rėmėsi, todėl teismas sprendžia, kad šios išlaidos buvo būtinos ir pagrįstos, todėl priteistinos.

Pareiškėjui ir grupės atstovui Antanui Ūdrai, kuris apmokėjo nurodytas išlaidas, iš viso priteistina 5475,00 Eur (4575,00 Eur + 900 Eur) bylinėjimosi išlaidų suma.

Pareiškėjas Viešojo intereso gynimo fondas taip pat 2023-11-27 sumokėjo 450,00 Eur UAB „Želdynų vizija“ už ekspertinę išvadą, pateiktas mokėjimo nurodymas. Kadangi UAB „Želdynų vizija“ ekspertinė išvada yra susijusi su nagrinėjama byla, pareiškėjai ja grindė skundo reikalavimus, teismas šia išvada taip pat rėmėsi, todėl teismas sprendžia, kad šios išlaidos buvo būtinos ir pagrįstos, todėl priteistinos (ABTĮ 39 straipsnio 1 dalies 3 punktas).

Iš pateikto 2022-11-24 mokėjimo nurodymo matyti, kad pareiškėjas Viešojo intereso gynimo fondas Valstybinei mokesčių inspekcijai prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos sumokėjo 144 Eur žyminio mokesčio (ABTĮ 126^{6} straipsnio 1 dalis). Pareiškėjo naudai iš atsakovės taip pat priteistinas sumokėtas žyminis mokestis.

Pareiškėjui Viešojo intereso gynimo fondui, kuris apmokėjo pastarąsias išlaidas, iš viso priteisina 594 Eur (450 Eur + 144 Eur) bylinėjimosi išlaidų suma.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 40-41 straipsniu, 88 straipsnio 1-2 punktais, 126^{13} straipsnio 1 dalimi, 132 straipsnio 1 dalimi, 133 straipsniu, teisėjų kolegija

n u s p r e n d ž i a :

Grupės pareiškėjų atstovų Antano Ūdros ir advokato Sauliaus Dambrausko patikslintą skundą patenkinti iš dalies.

Panaikinti Šiaulių miesto savivaldybės administracijos 2022-10-24 sprendimą Nr. (6.30.)SG-1112 „Dėl želdinių ekspertizės Traidenio g. 10“ ir įpareigoti atsakovę Šiaulių miesto savivaldybės administraciją 2022-08-25 prašymą išnagrinėti iš naujo.

Panaikinti Šiaulių miesto savivaldybės administracijos 2022-12-29 sprendimą Nr. S-4714 „Dėl gyventojų grupės reikalavimų, susijusių su žemės sklypu Traidenio g. 10 Šiauliuose“ ir įpareigoti atsakovę Šiaulių miesto savivaldybės administraciją 2022-11-30 pretenziją-pranešimą išnagrinėti iš naujo.

Pareiškėjui ir grupės atstovui Antanui Ūdrai iš atsakovės Šiaulių miesto savivaldybės administracijos priteisti 5475,00 Eur (penkis tūkstančius keturis šimtus septyniasdešimt penkis eurus ir 00 ct) bylinėjimosi išlaidų.

Pareiškėjui Viešojo intereso gynimo fondui iš atsakovės Šiaulių miesto savivaldybės administracijos priteisti 594,00 Eur (penkis šimtus devyniasdešimt keturis eurus ir 00 ct) bylinėjimosi išlaidų.

Likusią grupės pareiškėjų patikslinto skundo dalį atmesti kaip nepagrįstą.

Sprendimas per trisdešimt kalendorinių dienų nuo jo paskelbimo apeliacine tvarka gali būti skundžiamas Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui, apeliacinį skundą paduodant per Regionų administracinio teismo Šiaulių rūmus.

Teisėjai Žanas Kubeckas

Arvydas Martinavičius

Jarūnė Sedalienė